...ОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГДЭГТЫ!

...урят-Монголой ҮНЭН

...Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 212 (1812)
СЕНТЯБРИИН 7
СРЕДА
1955 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Хонидой һубайрха ябадалые усадхаха

...кын колхозууд 1955— ...дай туршада хонидойнгоо ...е хоёр үлүүтэй дахин оло-..., тэрэ тоодо 1960 ондо хо-... соогоо 70 процентһээ доо-... нарин ба нарибтар нооһо-...той болохо, нооһо абалгые ...хэ зорилго табина. Хони-...һалгые һайжаруулан, жэл ...дойнгоо тоо толгойе 22—28 ...һээ дээшэшье процент оло-... болохо байһан тухай тү-...зууд ба аймагуудай дүй ...ршэлэн харуулна. Жэшээл-...энгын аймагай колхозууд ...үнөө жэлэй 10 һара соо хо-...о тоо толгойе 22,6, Барга-...аймагай колхозууд — 18 ...олошоруулһан байна.

...хамта, республикын оло-...зуудта хонидой тоо толгой ... олошоруулагдана. Энэ ...тагаанһаа болоноб гэхэдэ, ...ороо һубайрна, хони хурь-...лна, мүн тэрэшэлэн зарим ... хонидоо олоор гаргашал-...ье, хонидой һубайралга ...нэй тоо толгойн удаанаар ...г байһанай гол шалтагаан ...Жэшээнь, байгша ондо бүхы ...ой гурбанайнь нэгэ хуби ...

...орооной кампаниие зүбөөр ...раар үнгэргэхэдэ хонидой ...а сүм усадхагдаха байһа-... дүршэл дээрэһээ элеэр .... Жэшээлхэдэ, Зэдын ай-...оржи Банзаровай нэрэмжэ-...зой хонишон Цыдыпов ...до 100 хонин бүриһөө 102 ...Заиграйн аймагай XVIII ...ын нэрэмжэтэ колхозой хо-...Спиридонов — 102,5 хурьга ...йна. Искусственна үрэ-...хэрэглэһэнэй, хурьгадые ...саг соонь таһалһанай, эхэ ... хусануудые орооной кампа-...найр бэлэдхэһэнэй ашаар ...имэ үрэ дүнгүүдые туйлаа.

... хурьгадаа бүрин бүтэнөөр ...о гээшэ хонидой тоо тол-...оруулха хэрэгтэ ехэхэн уд-...тай. Һүүлэй жэлнүүдтэ рес-... колхозууд хурьгадые бү-...нөөр түлжүүлхэ талаар ехэ ...элтэй болоо. Энэ хадаа хо-...бэлдөө ба эртэ хабартаа ...гын үлүү һайн байһаниие .... Хонидые иимэ үедэ хурь-...а хурьгадынь гарзагүй-...гүүлэгдэдэг байна. Гадна, ...һан хурьгад бэхи бэетэй, ...эндэ дайрагдадаггүй, ха-...шээри дээрэ һайнаар бэл-...г, зундаа ехэ нооһо үгэдэг ...ун хонидые үбэл түрүүлхэдэ ...е үшөө июнь соо эхэһээнь ... тиигэжэ хонидые ороондо ... урда тээ һайса бэлшээн ...лха арга олгодог юм.

... республикын колхозуудта ... орооной кампани үнгэргэг-...на. Тиимэһээ ерэхэ жэлдэ ... бүриһөө 95—100-һаа үсөөн ...ьга абажа түлжүүлхээр, энэ ...ие һайнаар үнгэргэхэ хэрэг-...ьдые ороондо оруулгын тү-...үүдые үргэнөөр дэлгэрүүл-...ба үдхэн нооһотой, амидын ...ехэтэй эрхим хусануудые хэрэглэн, хонидые искусственнаар үрэжүүлгэ үргэнөөр нэбтэрүүлхэ гээшэ республикын партийна, советскэ болон хүдөө ажахын органуудай шухала зорилго болоно. Хонидые искусственнаар үрэжүүлгэ зүбөөр эмхидхэбэл, эрхим шанартай хусануудые һайнаар хэрэглэхэ, племенной хүдэлмэриие заабариин ёһоор ябуулха, хонидой һубайралгые усадхаха арга олгохо байна.

Улан-Удэдэ һаяхан боложо үнгэрһэн хони үсхэбэрилгөөр Сибириин ба Дальна Востогой областьнууд хоорондын зүблөөндэ хабаадалсаһан хонишод, отарануудые болон фермэнүүдые даагшад, колхозуудай түрүүлэгшэнэр, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд ба научна хүдэлмэрилэгшэд хони үсхэбэрилгые хүгжөөлгөөр өөһэдынгөө хүдэлмэриин дүй дүршэлые андалдаа. Эндэ хонидые ороондо оруулха болзор ба арга методүүдтэ, хонидые эртэ хурьгалуулха асуудалнуудта ехэ анхарал хандуулагдаһан байна. Хонидой орооной кампаниие эмхидхэлгын түрүү дүй дүршэл манай республикын колхозуудта үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэхэ ёһотой. Гэбэшье, республикын олохон колхозуудта хонидые ороондо оруулгын түрүү арга — искусственнаар үрэжүүлгэ үшөө тоогдодоггүй зандаа. Сентябриин 1-нэй мэдээгээр ороондо оруулагдаһан 42,5 мянган хонидой оройдоо 25 мянга шахуунь искусственнаар үрэжүүлэгдэһэн байна. Сосновско, Сэлэнгын, Иволгын, Цагаан-Усанай МТС-үүдэй зонын колхозуудта хонидые искусственнаар үрэжүүлгын пунктнууд илангаяа үсөөн. Олонхи колхозуудта хонидые искусственнаар үрэжүүлгые имагтал мэргэжэлтэй технигүүдэй үнгэргэдэг, энэ хэрэгтэ ахалагша хонишодой хабаадалсадаггүй байһан ябадал мүн лэ ехэ дутагдал болоно.

Мүнөө хонидой орооной кампаниин эгээн харюусалгатай үе болоод байхада, колхоз бүхэндэ хонидые искусственнаар үрэжүүлгын пунктнууд хүдэлмэрилжэ, тэндэ эгээн эрхим хусанууд хэрэглэгдэхэ ёһотой. Энэ үедэ хонидые ба хусануудые хүсэ шадал һайнтай байлгаха шухала. Тэрэнэй тула хусануудта заатагүй концентрированнэ нэмэлтэ тэжээл эдюулхэ, эхэ хонидые солоомын узуур, хэнзэ ногоон дээрэ бэлшээхэ, тэдэниие уһалалгада онсо анхаралаа хандуулха ёһотой. Тэрэшэлэн бүхы ахалагша хонишод хонидые искусственнаар үрэжүүлгын техникэ шудалжа, энэ хүдэлмэриие өөһэдөө үнгэргэхэ зэргэтэй. Гадна, хонидые аяар хоёр һараһаа дээшэ саг соо ороондо оруулжа үргэлжэлүүлдэг иимэ буруу ябадалые болюулжа, тэдэниие 25—35 үдэрһөө удаан бэшэ саг соо ороондо оруулжа дүүргэхэ хэрэгтэй.

Хонидые искусственнаар үрэжүүлгэ үргэнөөр хэрэглэлгэ, тэдэниие һайнаар эдеэлүүлэн ба харууһалан, саг соонь ороондо оруулжа, үбэлэй ба эртэ хабарай үедэ хурьгалуулга хадаа хонидойнгоо тоо толгойе саашадань олошоруулха, нооһо хайшалалгые дээшэлүүлхэ, тиин партиин ЦК-гэй түүхэтэ Пленумүүдэй тогтоолнуудые амжалтатайгаар бэелүүлхэ арга олгохо байна.

Сагорой болоо, таряагаа түргэнөөр хуряажа абая!

Августын түсэб болзорһоо урид дүүргэгдээ

Мүнөө жэлдэ манай колхозой таряанай ургаса яһала һайн. Энэ ургасаяа болзор соонь, һайн шанартайгаар хуряажа абаад, эгээн түрүүн таряа тушаалгаар гүрэнтэйгөө тоосохо, ерэхэ тарилгынгаа үрэһэ хүрэнгэ хааха гэһэн зорилго колхозой правлени ба партийна эхин организаци механизаторнуудай болон колхозникуудай урда шухалын шухала болгон табиһан байна.

Таряа хуряалгын түрүүшын үдэрнүүдһээ механизаторнууд болон колхозникуудай дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрээ. Тиин зарим хүнүүд эрхим амжалта туйлана. Жэшээнь, манай колхоздо хүдэлмэрилдэг Куйтунска МТС-эй комбайнер Бадма Будаев «Сталинец-6» комбайнаар үдэртөө арбаад гектарай орондо 35 гектар хүрэтэр хуряажа, гектар бүхэнһөө дунда зэргээр 8—10 центнер таряа сохино. Комбайнһаа гараһан таряае «ЗИС-5» маркын автомашинаар зөөжэ байдаг шофёр Дугаров һаадгүйгөөр хүдэлмэрилжэ, ажалай эрхим жэшээ харуулна. Тэндэ хүдэлмэрилдэг залуу колхозник, «Л-4» маркын двигателиин моторист Далай Гармаев һайнаар ажаллажа, орооһо сэбэрлэдэг машинануудые зогсоолтогүйгөөр хүдэлгэнэ. Сэбэрлэгдэһэн орооһон ток дээрээ удаан хэбтэнгүй, ашаанай машинануудаар «Заготзерногой» пунктда абаашагдажа тушаагдажа байдаг. Эндэ хүдэлмэрилдэг коммунист Цырен Гатапов, комсомолецууд Михаил Бадмаев, Владимир Бадмаев гэгшэд эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллажа, үдэртөө 250 центнер таряа гүрэндэ тушаана.

Колхозникуудай ажалда аймагай эмхи зургаануудай ба предприятинуудай албахаагшад болон хүдэлмэришэд ехэхэн туһаламжа үзүүлнэ. Таряа хуряалгын эхилхэһээ хойшо аймгүйсэдкомой коммунальна таһагайхид (даагшань нүхэр Березин), инкубаторна станциинхид (директорынь нүхэр Мыликов) өөһэдынгөө хүдэлмэриинхшье, журамайшье талаар һайн жэшээ харуулаа. Тус коллективүүд үдэр бүри 200 центнер орооһо сэбэрлэхын орондо 300—350 центнер хүрэтэр сэбэрлэнэ.

Иигэжэ колхозникуудай болон механизаторнуудай, мүн албахаагшадай оролдосотойгоор, эбтэй эетэйгээр ажаллаһанай ашаар колхознай 1500 центнер эрхим шанартай таряа гүрэндэ тушаажа, август һарынгаа түсэб үлүүлэн дүүргэбэ.

Ц. Цыдыпов, Баргажанай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн.

Түрүү колхозой поли дээрэ

Сэлэнгын аймагай Сүхын МТС-эй харьяата «Коммунизм» колхоз аймаг соогоо эгээн түрүүн таряа хуряалга ба гүрэндэ тушаалгые эмхитэйгээр захалаа һэн. Мүнөө жэл тус колхозой гэшүүд Сүхын МТС-эй механизаторнуудтай хамта хүдэлмэрилжэ, Баянголой, Гунжанай, Дорготын ба бусад нютагуудай полинууд дээрэ үндэр баян ургаса ургуулжа шадаа юм.

Үндэр баян ургасаяа гээлтэгүйгөөр хуряажа, гүрэндэ таряа тушаалгын түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын, тиин түрэл партиингаа XX съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө социалистическэ мүрысөөн таряашадай дунда бүри үргэдэнэ. Комбайнернууд Дашидондок Ганжуров, Норбо Дымбрылов, Василий Добеев ба бусад социалистическэ уялгануудаа үлүүлэн дүүргэнэ.

Колхозой тараанажалай нэгэдэхи бригадын поли дээрэ хүдэлмэрилдэг залуу комбайнер Дашидондок Ганжуров мүнөө таряа хадаха үдэрэйнгөө даабариие 200 гаран процент хүрэтэр дүүргэнэ. Нормынгоо ёһоор 8 га хадахын орондо нүхэр Ганжуров үдэр соо 20—25 гектарай ургаса хадана.

Дашидондок Ганжуров болон таряанажалай бригадын бригадир Петр Доржиевич Аюров гэгшэд комбайнова агрегадай гэшүүдэй ажалые нарин нягтаар, зүбөөр эмхидхэжэ шадаа. Тус агрегадай гэшүүд Дмитрий Базаров, Ася Дашиева, Володя Цыденов ба бусад һайнаар ажаллажа, комбайнаа һаатуулнагүй.

Таряа хуряалга захалһанһаа хойшо Дашидондок Ганжуров самоходно комбайнаар 186 га ургаса хадажа, 2000 гаран центнер шэниисэ сохёо. Партиин XX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ нүхэр Ганжуровай комбайнова агрегат аймаг соогоо түрүү һууринуудай нэгыень эзэлээ юм. Ажалдаа амжалтануудые туйлаһанайнь түлөө тус комбайнова агрегадта Сүхын МТС-эй дирекциин ба партийна эхин организациин дамжуулгын Улаан туг барюулагдаба. Мүн тэндэ хүдэлмэрилдэг «С-6» комбайнай комбайнер Василий Добеев ажалай үндэр бүтээсэ туйлана. Тэрэ нүхэр үдэрэйнгөө даалгабариие 150—175 процент хүрэтэр һайн шанартайгаар дүүргэнэ.

Гунжан гэжэ нютагай поли дээрэ бүри һайн ургаса хуряагдана. Эндэ хүдэлдэг комбайнер Норбо Аюрович Дымбрылов «Коммунар» комбайнаар үдэрэйнгөө нормые 200 процент дүүргэнэ.

Нүхэр Дымбрыловэй хуряадаг поли дээрэһээ га бүриин 13—14 центнер шэниисын ургаса абтана.

Тус колхозой гэшүүд таряа хуряалга захалхатаяа хамта гүрэндэ таряа тушаалгаяа мүн эмхитэйгээр эхилжэ, ябасыень үдэрһөө үдэртэ шангадхана. Таряа тушаалга дээрэ ажалладаг шофёрнууд Дари Лубсанов, Лубсан-Доржи Цыренов, таряа зөөгшэд Алексей Аюров, Ринчин Жадамбаев, Гомбо Цыренов колхозойнгоо центрһээ «Заготзерногой» Ново-Селенгинскын пункт хүрэтэр үдэр бүри хоёр—гурбан рейс хэжэ, сүүдхэ соо 150—200 центнер һайхан шэниисэ гүрэндэ тушаана.

Тараанажалай бригадын гэшүүд Даба Очиров, Цыбикмит Ванданова, Гурдарма Базаров ба бусад таряа сэбэрлэлгэ хатаалгаар үдэрэйнгөө даалгабариие нилээдгүй үлүүлэн дүүргэнэ, гүрэндэ тарятай ошохо машинануудые зааханшье һаатуулнагүй.

Тус колхоз 1956 оной тарилгада 300 гаран центнер шэниисын үрэһэ бэлдээ.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездын хүндэлэлдэ тус колхозой гэшүүд ба Сүхын МТС-эй механизаторнууд таряа хуряалга ба таряа тушаалгаар социалистическэ мүрысөөндэ эршэмтэйгээр хабаадалсажа, МТС-эйнгээ харьяата колхозуудай дунда түрүү һуури эзэлһээр.

* * *

Сэлэнгын аймагай «Коммунизм» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Дашиев, парторганизациинь секретарь нүхэр Буянтуев) 1390 центнер таряа тушаажа, гүрэндэ таряа уялгата ёһоор тушааха түсэбөө, мүн урьһаар абаһан үрэһэе бусаажа дүүргэбэ. Энэ колхоздо 1956 оной тарилгые хангаха 2000 центнер үрэһэн хаагдаха ёһотой. Тэрэ үрэһые хадагалха амбаарнууд болон хранилищинууд булта бэлэн. Мүнөө үрэһэнэй таряа сэбэрлэхэ хүдэлмэри захалжа, түрүүшын хэдэн арбаад центнер үрэһэн хаагдаба.

Тэрэшэлэн энэ колхоз колхозникуудайнгаа олоһон ажалта үдэртэ аванс болгон таряа хубаагаа. Колхозой гэшүүд Ж. Ванданов, Г. Д. Базаров 6—7 центнер орооһо таряа ажалта үдэртөө абаһан байна.

С. Шарапов.
С. Галсанов.

Колхозой түрүүлэгшэ — хүдөө ажахын үйлэдбэридэ шухала үүргэ дүүргэгшэ

Дүй дүршэлтэй эмхидхэгшэ

Белорусска ССР. Белорусска сэрэгэй округой нэрэмжэтэ колхоз үндэр хүгжэлтэтэй, олон һалбарита ажахы болонхой. Эндэ 8113 гектар, тэрэ тоодо 2629 гектар таряалангай газар бии. Тэрээнһээ 2322 гектарынь намаг шабарһаа хатаагдаһан ба ашаглагдаһан торфяннигууд юм. Урда зүгэй улһа ургуулгаар энэ колхоз илангаяа һайн амжалтануудые туйлаа. Дүй дүршэлтэй түрүүлэгшэ Т. Е. Смирнов энээндэ ехэ габьяатай юм.

Нүхэр Смирнов хүдөө ажахын энэ артелиин хүтэлбэридэ орооһоор оройдоо 3 жэл болоо. Гэбэшье, энэ богонихон сагай туршада ажахыдань гайхалтай хубилалтанууд гаранхай. Улһа тарилгые үргэдхэһэнэй, газараа зүбөөр элдүүрилһэнэй, агротехникын гуримые наринаар сахиһанай ашаар улһа тарилга колхозой олзо доходой гол шухалань болоһон байна. 1953 ондо таригдаһан 76 гектар улһан 903 мянган түхэригэй олзо үгөө һэн. 1954 ондо 195 гектарта таригдаһан улһан 5.404.300 түхэригэй олзо доход үгэһэн байгаа. Мүнөө жэл 250 гектар талмайс улһанай тарилга эзэлнэ. Ажахын энэ һалбариһаа түсэбэй ёһоор 8.050.000 түхэригэй олзо оруулагдахаар хараалагдана.

Орооһо таряа үйлэдбэрилгэдэшье ехэ анхарал эндэ хандуулагдадаг юм. Мүнөө жэл 27.740 центнер орооһон хуряагдаа. Тарилганууд соо кукуруза элитэ һуури эзэлнэ. Энэ үнэтэ культурын гектар бүхэнһөө 35 центнер орооһон ба 400—500 центнер набша эшэ абтахаар хүлеэгдэнэ.

Улһанай, орооһо таряанай болон кукурузын тарилгые үргэдхэжэ байһан энэ артель малажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгэ ехэдхэлгыешье мартанагүй. Энэ жэлдэ 7 һарын туршада үнеэн бүхэнһөө дунда зэргээр 1145 килограмм һүн һаагдаа. 500 гаран гахай шахагданхай. Тараанай газарай 100 гектар бүхэндэ 24 центнер гахайн мяхан абтаһан байна.

Хэрбээ 1952 ондо энэ колхозой олзо доход 1.600 мянган түхэриг болоһон байгаа һаань, үнгэрэгшэ жэлдэ тэрэнь 7 миллион 340 мянган түхэриг болоо һэн. Энэ жэлдэ түсэбэй ёһоор тэрэнэй олзо доход 11.120 мянган болохоор хүлеэгдэнэ.

Ажахынгаа бүхы һалбаринуудта туйлаһан амжалтануудай түлөө Белорусска сэрэгэй округой нэрэмжэтэ колхозой 260 түрүүшүүл ба бүхы ажахынь барандаа Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хоёрдохёо хабаадалсаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Белорусска сэрэгэй округой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Т. Е. Смирнов кукурузаяа үзэжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

...дэр соо 27—30 гектар таряа хуряана

...багатайн МТС-эй эрхим ...йнер Н. И. Давыдов ху-...лда гарахынгаа урда тээ ...элдэ «Сталинец-6» ком-...ар 600 гектарһаа доошо ... таряа хуряаха социали-...скэ уялга абаа һэн. Нү-... Давыдов «Гигант» колхо-...ни дээрэ гараһан түрүү-...тэ үдэрнүүдһээ нормоёо ...үүлэн дүүргэжэ байна. ...ай үедэ үдэр бүри 27—30 ...р таряа хадана. Мү-...50 гаран гектарай ургаса һайн шанартайгаар хуряагаад байна.

Нүхэр Давыдов иимэ амжалта хайшан гээд туйланаб гэхэдэ, үглөөгүүр эртэһээ, 6 часһаа эхилжэ хадаад, һүни орой болотор, 11—12 час болотор хүдэлмэрилнэ. Комбайн бүхэли үдэртөө нэгэтэшье зогсоогдоногүй. Комбайнер штурвальнатаяа һэлгэжэ эдеэлээд, һаадгүй ажаллажа байдаг. Мүн тракторист прицепщигтэеэ һэлгэжэ эдеэлнэ.

Е. Васильева.

...курузын эшэ намаануудаар 700 тонно силос дараба

... жэлнүүдтэ үнеэдһээ һү... эрид дээшэлүүлхэ гэжэ ... Хэжэнгын аймагай Хру-...рэмжэтэ колхозойхид үн-... хабартаа 247 гектар куку-...а һэн. Тиигээд хабар, зу-...үүдтэ 4 мянга гаран тон-...аамжатай силоснэ барилга-...ээр бэлэдхэгдэһэн байгаа. ... эндэ кукурузын ногоон ...аануud хуряагдажа, силос ...араглажа байна. Түрүү-...хоног соо 700 тонно силос ...ын эшэ намаануудаар дарагдаа. Кукуруза хуряалта дээрэ Александра Краснопеева, Бальжидма Доржиева, Намжил Тушинов, Михаил Ширапов болон бусад эрхимээр ажаллажа, үдэрэйнгөө даалгабариие холо үлүүлэн дүүргэжэ байна. Мүн комбайнер Иван Гладких тааруулагдамал «Сталинец-6» гэжэ комбайнаар үдэр бүри нормоёо үлүүлэн дүүргэнэ.

Мүнөө эндэ силос даралга бүри үргэн далайсатайгаар ябуулагдажа байнхай.

Д. Дугаржапов.

Нормоёо юундэ дүүргэнэгүйб?

Заиграйн аймагай түрүү комбайнернууд Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоходоо, дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаһан байгаа. Таряа хуряалгын үе соо тэдэнэр абаһан уялгануудаа ажал хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ байна.

Курбын МТС-эй комбайнер Мартемьян Павлович Шульгин жэшээтэ һайнаар ажаллажа, нормын ёһоор үдэртөө 10 гектар таряа хадахын орондо 30—35 га хүрэтэр хадажа байнхай. Августын 28-да энэ нүхэр халаанайнгаа нормые дүрбэ дахин үлүүлэн дүүргээ.

Нүхэр Шульгин таряа хадахадаа далан шушуур оройдоо гаргадаггүй. Тиихэдэ энэ нүхэрэй жолоододог комбайнда ажалладаг колхозникууд хадагдаһан участогуудайнгаа солоомые тэрэ үдэртэнь суглуулжа сомодог байна. 10 үдэр соо 400 гектарай таряа хадаха гэһэн уялгаяа Мартемьян Павлович Шульгин амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

«Улаан Эрхирик» колхозой поли дээрэ энэ МТС-эй механизаторнууд Тудуп Цырендоржиев, Базар Шадаев гэгшэд мүн лэ һайнаар ажаллажа, халаанайнгаа нормые 200—250 процент дүүргэнэ.

Мүн Ново-Брянска МТС-эй комбайнернууд Георгий Шляхов, Владимир Жерлов, Базик Назимеев, Дмитрий Новоселов, Александр Леонов гэгшэд нормоёо хододоо үлүүлэн дүүргэнэ. Гадна, эдэнэй хэһэн ажал һайн шанартай байдаг.

Гэбэшье, дээрэ дурсагдаһан түрүү комбайнернуудай ажалай дүй дүршэл аймагай бүхы комбайнернуудай шадабари болгогдоогүй. Ушар юуб гэхэдэ, Курбын МТС-эй харьяата олохон колхозуудта комбайнова агрегадуудай хүдэлмэри аргагүй муугаар эмхидхэгдэнэ. Эндэ муугаар хүдэлмэрилдэг комбайнернууд олон. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг комбайнер нүхэр Цыдыпов нормоёо дүүргэнэгүй. Энэ нүхэр үдэртөө 10 гектарай таряа хадахын орондо 5—6 га хададаг байна.

—Ямар шалтагаанһаа халаанайнгаа нормые дүүргэнэгүйбта? — гэжэ асуухада:

—Комбайнмнай ходол эбдэрнэ. Илангаяа «звёздочка», «планка» гэхэ мэтын частьнууд эбдэрдэг. Тэдэниие һэлгэхэ гэхэдэ тиимэ частьнууд МТС-тэмнай байдаггүй,—гэжэ комбайнер Цыдыпов сэхэ мэдүүлнэ.

Нүхэр Цыдыповэй жолоододог комбайн һүүлшын арбан хоног соо оройдоо табан үдэртэнь хүдэлмэрилөө.

Курбын МТС-эй харьяата алишье колхоздонь комбайнһаа гараһан таряае ябууд хоорондонь ашаалха хүдэлмэри эмхидхэгдээгүй байһаар. Комбайнай бункерай орооһые ток дээрэ абаашахын тула агрегадые зогсоохо баатай болодог, заримдаа тараан газар дээрэ адхагдадаг байна.

Жэшээнь, «Первое Мая», Энгельсын нэрэмжэтэ колхозуудта комбайнһаа гараһан таряае зөөхэ транспорт бүридхэгдөөгүй. Эдэ колхозуудта таряа зөөхэ нэгэшье машина байхагүй.

Тус МТС-эй харьяата зарим колхозуудта механизаторнуудые гэр байраар болон тэдэнэй культурна эрилтэнүүдыень хангаха условинууд байгуулагдаагүй. Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо ажалладаг механизаторнуудта ниитын эдеэ хоол эмхидхэгдээгүй. Механизаторнууд эдихэ юумэеэ асархын түлөө гэртээ харидаг, ажалдаа хожомдодог байна.

Тиихэдэ Энгельсын нэрэмжэтэ колхоздо механизаторнуудай ажаллажа байһан газарта үдэрэйнь эдеэ абаашажа үгэдэггүй, харин эдэнэр отогтоо ошожо сайлаха баатай болоно. Тиимэһээ комбайнова агрегадууд үдэр бүри 2—3 час һаатана.

Комбайнова агрегадуудай иимэ муугаар хүдэлмэрилһэн дээрэһээ аймагай колхозууд орооһото культурануудые хуряаха түсэбөө миил 5-һаа 15 процент хүрэтэр дүүргээд байна. Тиихэдэ гүрэндэ таряа тушаалгые һаяхан эхилээ. Курбын, Ново-Брянска МТС-үүдэй дирекцинүүд комбайнова агрегадуудай хүдэлмэриие һайнаар эмхидхэхэ талаар шанга хэмжээ абаагүй байһаар.

Ш. Удинов.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Партийна һуралсалай эхилхын урда тээ

Коммунистнуудай политическэ һуралсалые һайжаруулха талаар партийна һуралсалай үнгэрһэн жэлэй турша соо Улан-Удэ городой партийна организаци ехэхэн хүдэлмэри хэһэн байна. Партийна һуралсалай үнгэрэгшэ жэлэй туршада 6500-гаад коммунистнууд өөһэдынгөө политическэ мэргэжэлые дээшэлүүлэ. Тэрэ тоодо 2 мянга гаран коммунистнууд марксистско-ленинскэ теорие бэеэ даагаад шудалаа. Олонхи кружогууд болон политһургуулинуудай дүн гаргалгын занятинууд идейнэ үндэр хэмжээндэ үнгэргэгдөө. Коммунистнууд үзэһэн материалнуудаа һайнаар ойлгодог, коммунистическэ байгуулалтын мүнөө үеын зорилгонуудтай тааралдуулан марксистско-ленинскэ теорие шудалдаг болоо.

Мүнөө үедэ городой партийна организацинуудта партийна гэгээрэлэй һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэл эдэбхитэйгээр ябажа байна. Һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэхэ зууРаа, партийна организацинууд урда жэлдэ олоһон һайн дүршэлөө хэрэглэнэ, мүн алдуу дутуунуудһаа һургаал абажа, тэдэнние саашадаа дабтахагүйн тула зохихо хэмжээнүүдые хараална.

Бүхы партийна эхин организацинуудта коммунистнуудай политическэ һуралсалай үнгэрһэн жэлэй дүнгүүд партийна суглаануудта зүбшэн хэлсэгдэжэ, шэнэ жэлдэ коммунистнуудай һуралсал эмхидхэхэ зорилгонууд тодорхойлогдоһон байна. Партийна һуралсалай үнгэрһэн жэлэй дүнгүүд ба һуралсалай шэнэ жэлэй зорилгонууд тухай асуудал партиин Городской райкомой пленум дээрэ һаяхан зүбшэн хэлсэгдээ.

Партийна һуралсалай амжалта партийна гэгээрэлэй сетиие зүбөөр бүридүүлһэнһээ ехээр дулдыдадаг. Нёдондо жэл партийна гэгээрэлэй сетиие бүридхүүлхэдээ олон партийна организацинууд бэлэдхэлэй хүдэлмэри һайса ябуулангүй, ехэ яаралтайгаар һуралсалай занятинуудай эхилхээ байхада тэдэнние бүридүүлһэн юм. Тиигэжэ коммунистнуудтай тус тустайнь түрүүн хөөрэлдэнгүй, тэдэнэй политическэ бэлэдхэлые болон юрэнхы һуралсалые, дура хүсэлыень хараадаа абангүй, партийна гэгээрэлэй сетиие бүридүүлһэн дээрэһээ олон ушарта алдуунууд гараа һэн. Эрдэм һургуулишье, политическэ бэлэдхэлшье багатай коммунистнууд КПСС-эй түүхэ болон теорие шудалха дээшэлүүлһэн түхэлэй кружогуудта, философиие шудалха кружогто бэшэгдэһэн байха юм. Мүн бэлэдхэл багатай олон коммунистнууд марксистско-ленинскэ теорие бэеэ даагаад шудалхаар бэшэгдэшэһэн байгаа.

Городой партийна организацинууд эдэ алдуунуудаа хараадаа абажа, коммунистнуудтай тус тустайнь үнинэй хөөрэлдэжэ эхилэнхэй. Хэнэй ямар кружогто гү, али политһургуулида һурахыень, хэнэй бэеэ даагаад һурахыень тодорхойлно. Һайндуранай принципые наринаар сахижа, городской партийна организацинн олонхи партийна эхин организацинууд партийна һуралсалай сетиие бүридүүлжэ дүүргүүтэй байна.

Кружок болон һургуулинуудта коммунистнуудые баалан оруулдаг алдуугай усадхагдаһанай ашаар марксистско-ленинскэ теориие бэеэ даагаад шудалагшадай тоо олон болоо. Партийна һуралсалай шэнэ жэлэй энэ онсо илгаае партиин горком болон райкомууд, парткомууд хараадаа абажа, һуралсалай шэнэ жэлдэ штатна бэшэ лекторнууд болон консультантнуудайнгаа тооe олошоруулһан байна.

Штатна бэшэ лекторнүүдэй, консультантнуудай тоо олон болохотоёо хамта, тэдэнэй хэдэг ажал мүн лэ ондоошог болохо юм. Жэшээлхэдэ, манай лекторнүүд болон штатна бэшэ лекторнүүд лекцинүүдые уншахынгаа хажуугаар, коммунистнуудтай консультаци, теоретическэ хөөрэлдөө үнгэргэхэ байна. Тиихэдэ консультантнууд партийна библиотекэдэ дежурилхаһаа гадна, партийна эхин организацинуудта хододоо ябажа, коммунистнуудай хүдэлжэ байһан газартань ошожо, тэдэнэй хэр һуража байһые шалгаха, тэдэнтэй хөөрэлдөө үнгэргэхэ болоно. Урда жэлнүүдтэ консультантнууд олон ушарта партийна библиотекэ соо һуугаад лэ, коммунистын ерэжэ юумэ асуугаа һаань, харюусаад лэ өөрынгөө ажалые дүүрэһэн дээрэ тоолоод бусашадаг байгаа. Партийна эхин организацинуудта тэдэнэр ошодоггүй шахуу һэн.

Бэеэ даагаад һурагшадта туһаламжа болгон парткомуудай болон райкомуудай дэргэдэ теоретическэ семинарнууд эмхидхэгдэхэнь. Али нэгэн заагдаһан зохёол уншаһанайнгаа, тэрэ темээрээ лекци шагнаһанайнгаа һүүлээр, эгээн шухала асуудалнуудыень тиимэ семинарнууд дээрэ хамтаараа зүбшэн хэлсэхэ арга коммунистнуудта олгоно.

Городой томо предприяти бүхэндэ промышленностиин тодорхой экономикые шудалха экономическа һургуулинууд байгуулагдаха. Нёдондо жэлэйхидэ орходоо политэкономиие шудалха кружогуудай тоо гурба дахин шахуу олон болобо. Мүнөө үеын уласхоорондын политикые шудалха 8 кружок нёдондо эмхидхэгдэһэн байгаа һаа, мүнөө жэлдэ тиимэ кружогуудай тоо нилээд олон болохо. Эдэ кружогуудай занятинуудта КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй шиидхэбэринүүд, мүн уласхоорондын ба манай оронoй дотоодын ажабайдалай шухала асуудалнууд тухай материалнууд үзэгдэхэ байна.

Партийна һуралсалай идейнэ удхынь пропагандистнуудһаа, тэдэнэй теоретическэ ба методическа бэлэдхэлһээ дулдыдадаг байһан дээрэһээ КПСС-эй горком ба партиин райкомууд пропагандистнуудые шэлэн ололгодо ехэхэн анхарал хандуулна. Һүүлэй жэлнүүдтэ дүй дүршэлтэй пропагандистнууд городтомнай олон болоо. Тэдэнэй олонхинь дээдэ һургуулитай, пропагандистска хүдэлмэриин баян дүй дүршэлтэй юм. Кружок болон политһургуулинуудай тооe нёдондо нилээд хорооһоной ашаар пропагандистнуудые шэлэн абаха арга олдоо. Энэ зун КПСС-эй обкомой дэргэдэ эмхидхэгдэһэн пропагандистнуудай мэргэжэл дээшэлүүлхэ һарын курсада 96 пропагандист һуралсажа гараа.

Пропагандистнуудта һайн туһаламжа үзүүлжэ байхын тулада урда жэлнүүдэйхидэл адли парткомуудай болон КПСС-эй райкомуудай дэргэдэ пропагандистнуудай саг үргэлжын семинарнууд эмхидхэгдэхэ. Тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэдөөр теоретическэ һайн бэлэдхэлтэй партийна хүдэлмэрилэгшэд томилогдоно.

Политһургуули болон кружогуудай үзэхэ ээлжээтэ темээр, жэлһээ жэлдэ уншагдадаг адлирхуу темээр лекцинүүд мүнөө жэлдэ дахин уншагдангүй, теоретическэ эгээн орёо асуудалнуудаар лекцинүүд уншагдаха байха. Теоретическэ болон методическа асуудалнуудаар урда жэлэйхидэ орходоо олон хөөрэлдөөнүүд пропагандистнуудтай үнгэргэгдэхэ. Мүн семинарай болохоһоо урид пропагандистнууд занятинуудтаа (бэе бэедээ) ябалсажа, һанамжаяа семинар дээрэ хөөрэлдэдэг байха.

Һуралсалай үнгэрһэн жэлдэ партиин райкомууд, мүн КПСС-эй горкомшье һайн пропагандистнуудай дүй дүршэлые согсолхо, ажахын-политическэ ээлжээтэ зорилгонуудтай тэдэнние танилсуулха, промышленна предприятинуудай хүдэлмэритэй, тэдэнэй амжалта ба дутагдалнуудтай пропагандистнуудые танилсуулха хүдэлмэри муугаар эмхидхэгдэһэн байгаа. Эдэ дутагдалнууд мүнөө жэлдэ усадхагдажа, городой ажахын, культурна болон политическэ байдалда боложо байһан бүхы юумэнүүдые пропагандистнуудай мэдэжэ байхын тулада шухала хэмжээн абтаха ёһотой.

Творческо хүдэлмэрилэгшэдэй — уранзурааашадай, уранзохёолшодой, театрын хүдэлмэрилэгшэдэй һурахын тула марксизм-ленинизмын үдэшын университедэй дэргэдэ энэ жэлдэ үдэрэй тусгаар отделени нээгдэхэнь. Эндэ КПСС-эй теориие, филсофи болон политэкономи шудалхын хажуугаар, литература болон искусствын, марксистско-ленинскэ эстетикын гол шухала асуудалнууд шудалагдаха байна.

Партийна гэгээрэлэй һуралсалай шэнэ жэл дүтэлжэ байна. Һуралсалай шэнэ жэлые эмхитэйгээр эхилжэ, партийна пропагандын идейно-теоретическэ хэмжээе нилээд һайжаруулхын тулада городой партийна организацинууд ехэхэн хүдэлмэри хэжэ байна. Коммунистнуудай политическэ бэлэдхэлые дээшэлүүлгэ хадаа Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын табиһан зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэлгэдэнь городой партийна организацида туһалха байна.

Ц. Дондуков, КПСС-эй Улан-Удын горкомой секретарь.

Улан-Удын судно-заһабарилгын завод август һарынгаа түсэбые 131 процент дүүргээ. Заводой котельно-гагнууриин цехын коллектив КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ табадахи табанжэлэйнгээ түсэбые октябриин 20 хүрэтэр, 1955 оной-нгоо түсэбые ноябриин 7 хүрэтэр дүүргэхэ, энэ жэлэй дүүрэтэр түсэбһөө гадуур 650000 түхэригтэ продукци гаргаха гэһэн шэнэ уялга абаа. Мүнөө эндэ АнгарГЭС-эй захилнуудые болзорһоонь урид, сентябриин 15 хүрэтэр дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байна. Съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ нүхэр А. С. Левагинай хүтэлбэрилдэг котельщигуудай бригада түрүүлэн, үдэрэйнгөө даалгабарие 220 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Левагин (зүүн гарһаа) котельщигууд Ф. Н. Баженов, М. Ф. Каплин гэгшэдэй хүдэлмэри шалгажа байна.

А. Мантаевай фото.

КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ

Табадахи табанжэлэй түсэбые уридшалан дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ олониитын творческо үүсхэл улам үргэдэжэ байна. Промышленна предприятинуудай түрүүшүүл новаторнууд ажалай бүтээсые саашадань дээшэлүүлхэ гэһэн нэгэ эрмэлзэлгэтэйгээр хүдэлмэрилнэ. Энэ тэмсэлэй үедэ КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөн шэнэ хүсөөр дэлгэрбэ.

Республикымнай түрүү предприятинуудай хүдэлмэришэд абаһан уялгануудаа бэелүүлхэ зорилгоор уралан нарижуулгын дурадхалнуудые олоор зохёоно. Тиин станогууд болон машина зэмсэгүүдэйнгээ бүтээсые дээшэлүүлнэ. Жэшээнь, Улан-Удын сэмбын фабрикын хүдэлмэришэд Н. Лобачёва, А. Арефьева, З. Габитова болон бусад хүдэлмэридөө һайн амжалта туйлаһан байна. Ноохо ээрэгшэ Нина Лобачёва ФЗО-гэй һургуули дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр фабрикын ноохо ээрэлгын цехтэ хүдэлмэрилдэг болоо һэн. Түрүүшээр элдэб бэрхэшээлнүүдтэй дайралдабашье, ээрэлгын техникые һайнаар шудалаа. «Манай бригадынхид станогуудаа нэгэ жэгдээр хүдэлгэжэ, ноохо һайнаар ээрэхын тулада ехэхэн оролдолго гаргадаг. Таһарһан утаһануудые станогой хүдэлжэ байха үедэ залгахаһаа эхилээд саг арьбалха талаар хэдэ хэдэн хэмжээнүүдые бэелүүлжэ, халаанайнгаа нормые 110 процентһээ доошо бэшээр дүүргэдэг болообди. Тиихэдэ би үдэр соо 18 килограмм ноохо ээрэдэг болооб» гэжэ нүхэр Лобачёва мэдүүлнэ.

Хүдэлмэриин саг арьбалха талаар нүхэр Лобачёвагай һайшаалта үүсхэлээр фабрикын бусад цехынхид хүдэлмэрилжэ эхилээ. Сэмбэ нэхэгшэ Арефьева халаанай хүдэлмэриин эхилхэһээ урид хэрэгтэй болохо юумэеэ гүйсэд бэлэдхэдэг, станогуудые тоһодохо сагые хорооһон дээрэһээ үдэрэйнгөө нормые 120 процент хүрэтэр дүүргэдэг болоо. Энэ новатор КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаад, жэлэйнгээ даалгабариһаа гадуур 1035 метр ээрэгдэмэл ноохо фабрикынгаа үйлэдбэридэ үгэхын түлөө тэмсэжэ байна.

Фабрикын нэхэлгын цехтэ ажалай түрүүшүүл олон. Тэдэнэй нэгэн Зоя Михайловна Габитова болоно. Энэ нүхэр тус предприятида мүн лэ арбаад жэлдэ хүдэлмэрилжэ байна. Энэ үе соо тэрэ ноохо ээрэхэ мэргэжэлые гүйсэд һайнаар шудалжа, ажалай үндэр бүтээсэ туйлadаг болоо.

— 1949 ондо оронoймнай ноохоной промышленностиин предприятинуудта инженер Ковалевой үүсхэлээр түрүүщүүлэй хүдэлмэриин дүй дүршэлые шудалалга үргэнөөр дэлгэрээ бэлэй. Тиихэдэ мүн манай фабрикада түрүү хүнүүдэй ажалай дүй дүршэл согсологдожо, бүгэдын шадабари болгогдожо эхилээ һэн. Һүүлэй хэдэн жэлэй турша дотор би 10 гаран залуушуулые сэмбэ нэхэхэ мэргэжэлдэ һургааб,—гэжэ Зоя Михайловна омогтойгоор хөөрэнэ.

М. Власьевский.

Редакцида ерэ...
бэшэгүүдһэ...

Хэзээ хүдэл... телефон бэ...

Яруунын аймагай Моло... рэмжэтэ колхозой центр... ажалай холын фермэнүүд... фонно лини татагдажа, те... хөөрэлдэхэ арга бии болоо... рин саг соогоо техническэ... гын эмхидхэгдээгүй дээрэһ... зой центрые малажалай фе... тэй холбодог лини мүнөө... гүй.

Мүн аймагай центрые ту... той холбодог лини аадар... таһаршаһан байгаа. Тэд... холбооной хүдэлмэрилэгшэ... ниие саг соонь заһабарил... ха юм. Республикын бари... тажна управлениин техни... лини заһабарилхын түлөө... һоо 65 түхэриг мүнгэ а... колхозые телефонно холбо... гоогүй байһаар.

Гадна, телефонно холбоо... руулхын тула тус управле... чальник нүхэр Гаськов, ги... женер нүхэр Дунец гэгшэ... радхалаар шэнэ телефоно... дай түлөө колхозой правле... түхэриг түлэһэн байна. Хэ... равлениин хүтэлбэрилэгшэд... хоздо хуушаршаһан, эбд... парат эльгээгээ.

Барилгын-монтажна упр... хүдэлмэрилэгшэд хэзээ... үгэ дүүргэжэ, телефонно к... римшуулха юм?

Р. М...

Хүүгэдэй ясл... хэрэгтэй

Хэнэйшье мэдэхээр хүдөө... шухала кампанинуудай үед... бүхэндэ хүүгэдэй ясли... эхэнэрнүүдые хамтын ажа... баадуулха гээшэ ехэ удхаш...

Гэбэшье, жэлһээ жэл б... жэнгын аймагай «Коммунис... хоздо хүүгэдэй ясли үгы бай... мэһээ тус колхозой 40 гаран... артелиингээ ажалда хабаад... гүй, ажалта үдэрэй минимум... гүй байна.

Энэ колхозой хүтэлбэр... колхоздоо хүүгэдэй ясли нэ... га үхибүүдтэй эхэнүүдые... ажалда хабаадуулха арга... ёһотой.

М. Ми...

Хүлеэһээр үнин...

Сэлэнгын аймагай Тель... рэмжэтэ колхозой зарим... гэртэ радио оруулагдаһан ... нёдондоноһоо хойшо эдэ р... кануud хүдэлнэгүй.

Юуб гэхэдэ, радист Д. ... монтёр Д. Ринчинов гэгшэ... даа хайша хэрэгээр хандаба... нэй гэмээр радио саг соого... данагүй, колхознигууд ... шэнэ һонинуудые дуулаха... һээр үнинэй.

Б. Жаргалант...

Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадагшад

Үнинэй колхоздо

Культурын болон амаралтын парк соо набша намаа элбэгтэй уляангирнуудай дунда нээмэл сценэ түхеэрэгдэнхэй. Артелиин хоровой коллектив шэнэ дуу дуулажа һурахаяа эндэ сугларжа байгаа һэн. Уданшьегүй, зунай нам аали үдэшые зэдэлүүлэн, колхозно ажабайдалые магтаһан хүхюу дуунай аялга тала дайдаар холуур сууряатаба...

Энэ жэлэй август һарада «Коммунистический маяк» колхоз эмхидхэгдэһэнһээ хойшо 35 жэлэйнгээ ойе тэмдэглэхэ гэжэ түхеэржэ байгаа бэлэй.

Тус колхозой түрүүлэгшэ СССР-эй Верховно Соведэй депутат Андрей Васильевич Чухно колхозойнгоо яажа ургаһан ба бэхижэһэн тухай хөөрэнэ. Энэ артель мүнөө өөрынгөө хизаарһаа алад саашаа суурхадаг болонхой. Андрей Васильевич колхозойнгоо түүхын шухала шухала үенүүдые һанаандаа оруулан хөөрэнэ.

— Энэ ушар 1920 ондо болоһон юм,—гэжэ колхозой ударидагша хэлэнэ,—Хойто Кавказда Советскэ засагай тогтоһоной һүүлээр Незлобная гэжэ станциин бүлэг батрагууд хүдөө ажахын коммуна эмхидхэһэн байгаа. Энэ коммуна урдань помещигэй эзэмдэжэ байһан 92 десятина шахуу газартай, нэгэ моритой ба 40 толгой хонитой һэн.

Түрүүшын үедэ ехэл бэрхэтэй байһан юм. Коммунын гэшүүд буу зэбсэг барижа, бэеэ хамгаалха баатай бологшо һэн. Юуб гэхэдэ, Советскэ засагай хорото дайсад ниитын барилгануудые галдадаг, адууһа мал туужа ябашадаг, зөөриень хулгайлдаг, коммунарнуудые алаха хюдахаар занадаг байгаа һэн.

Залуу ажахыда советскэ засаг ехэ туһа хүргэдэг байгаа. Түрүүшын трактор поли дээрэмнай гаража, молотилка, веялкэнүүд бии болоо бэлэй. Мүн лэ гүрэнэй тэдхэмжээр ниитын барилганууд тиихэдэ бодхоогдожо эхилээ һэн.

Урагшаа ябаха замдань ушарһан тон ехэ бэрхэшээлнүүдые яажа дабадаг байһан, хүдөө ажахын артелиин Уставай гараһанай һүүлээр ажахын яажа дэбжэжэ эхилһэн тухай Андрей Васильевич ханамжатайгаар хөөрэнэ. «Коммунистический маяк» колхоздо хүгжэлтынь түүхэ бэшэг хадагалаатай байдаг. Энэ хадаа колхозно байгуулалтын бии бололго, хүгжэлтэ болон бэхижэлгэ тухай, тэрэнэй агууехэ хүсэн тухай зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэмэ зохёол мүн. Нэгэ хэдэн он жэлнүүдые тэндэһээнь абажа, харуулаябди.

1923 он. Гурбан трактор ерэбэ.

1924 он. Хирпиисын завод баригдаба. Манайда хододоо байжа хүдэлхэ агрономые урибабди. Зүб севооборот хэгдэжэ эхилбэ.

1925 он. Һүнэй-товарна фермэ эмхидхэгдэбэ, түрүүшын десятина виноград һуулгагдаба.

1926 он. Шэнэ автомашинатай болобобди. Хүүгэдэй ясли эмхидхэгдэбэ.

1927 он. Инкубатор худалдажа абабабди, заһабарилгын-механическа мастерской түхеэрэгдэбэ. Клуб баригдаба.

1928 он. Хони үсхэбэрилгын товарна фермэ эмхидхэгдээ. Хонидые адуулха 3 мянган гектар бэлшээриин газар таһалагдаба.

1929 он. Огород дээрэ гүнзэгы худаг малтагдажа, силоснэ хахад-башни баригдаба.

1930 он. Үхэрэй байра баригдажа дүүргэгдэбэ. Электрогенератортай двигатель, автомашина худалдажа абабабди, бани баригдаба.

1931 он. Районромнай машинно-тракторна станци эмхидхэгдэбэ. Поли дээрэмнай 9 трактор хүдэлбэ.

1932 он. Холын бэлшээри дээрэ хониной 2 байра баригдаба.

1933 он. Моридой типовой байра баригдаба.

1934 он. Хүдөө ажахын артелиин Устав баталан абтаба. Гахайн байра ба черепицын завод баригдаба.

1935 он. Газарые хэтэ мүнхэдэнь эзэлхэ эрхэ олгоһон гүрэнэй Акт колхоздо барюулагдаба. Малай хэдэн байранууд баригдаба.

1936 он. Хони үсхэбэрилгөөр амжалта туйлаһанайнгаа түлөө фермые даагша В. Д. Проценко Ленинэй орденоор, хонишон Д. И. Бугаев Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаба. Хониной 3 типовой байра баригдаба, хонидой ноохо электричествээр хайшалха агрегат абтаба. Силоснэ башни баригдаба, радиотрансляционно узел ашаглалгада оробо.

1937 он. Мориной шэнэ байра баригдаба, электрохайшалалгын хоёрдохи агрегат абтаба, киноустановкотой болобобди.

1938 он. Үхэрэй типовой байра баригдаба, овощь тарилгын ажахы үргэдхэгдэбэ.

1939 он. Хони үсхэбэрилгэдөө амжалта туйлаһанай түлөө Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэ дээрэ колхознай 1-дэхи зэргын дипломдо, мүнгэн шанда хүртэбэ.

1940 он. Колхознай ехэ сад болон виноградник һуулгаба, шубуунай байра бариба, гүнзэгы худаг малтаба. Центральна усадьба дээрэ шэнэ һургуули нээгдэбэ.

1941 он. Ороохо хадагалха 2 байра баригдаба, хата-лаборатори байгуулагдаба.

Богонихоноор бэшэгдэһэн колхозой энэ түүхэ бэшэг соо артельнэ ажахын илалта түгэсөөр урагшаа дабшаһаниинь, тэрэнэй экономическа болон культурна түргэн ургалтань харуулагдана.

Тиигэжэ байтарнь амгалан тайбан, зохёон байгуулхы ажалынь таһалдуулагдашоо бэлэй. Хара һанаата бузар дайсадһаа Эхэ ороноо хамгаалхаяа олонхи колхозниигууд ошоо һэн. Колхоздоо үбгэд ба эхэнэрнүүд үлэһэн юм. Тэдэнэр артелиингээ ажахые нүүлгэн абаашажа шадаагүй байшоо. Гитлеровскэ бандидууд хэдэн һарын турша соо колхозой ажахые һүйдхэһэн, һандаргаһан, малай байра болон үйлэдбэриин барилгануудые галдажархиһан, бүхы гүнзэгы худагуудыень тэһэлжэрхиһэн байгаа.

312 мори, 479 гахай, 482 толгой бодо мал, 1500 хони, 142 зүгын үүрнүүдые үгы хэһэн ба мал адууһа туужа арилшаһан байгаа. Колхоздо ушаруулһан ниитэ гарзань 24 миллион түхэригэй болоһон байгаа.

Тон ехэ хохидолдо оробошье нютаг орониень Советскэ Армиин сүлөөлһэнэй һүүлээр колхознигууд һандаргагдаһан ажахыгаа тэрэ дарыдань һэргээн бодхоожо эхилээ һэн. Гүрэнэй туһаламжаар тарялангайнь талмай дайнай урда тээхи хэмжээндэ хүргэгдэһэн, мал үсхэбэрилгын фермэнүүд дахин бии болгогдоһон, үйлэдбэриин, культурна ажабайдалай барилганууд үргэнөөр хэгдэжэ эхилэгдэһэн байгаа.

Дайнай дүүрэһэнһээ хойшо арбан жэл үнгэрөөд байхада колхоз дахин һэргээн бодхоогдожо, хүсэ ехэтэ, олон һалбарита ажахы болобо. Хаа хаанагүй эршэмтэй шанга ажал ябажа байна. Колхознигууд ниитынгээ ажахын хүгжэхэ ерээдүйн түсэбые наринаар бодомжолон табяад, манай орон дотор хүдөө ажахын продуктнуудай элбэг дэлбэг болохын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна.

Суута колхозой үргэн полинууд хэдэн арбаад километртэ нэмжыжэ байдаг. Хэтэ мүнхэдөө ба түлбэригүйгөөр эдэлхыень тэрэ колхоздо 19740 гектар газар гүрэн туһаламжа болгон үгэһэн байна. Полинуудынь хаа хаанаһаа таримал халха модонуудаар тойруулагдаһан байна. Колхознигууд механизаторнуудтайгаа хамта шэниисэ болон кукурузые бүри ехээр таридаг болоо.

— Нёдондо колхознай 74 мянган центнер ороохо суглуулжа абаа һэн, мүнөө жэлдэ 20 мянган центнер ороохо ехээр абаха һанаатайбди,—гэжэ колхозой түрүүлэгшэ хэлэнэ.

Шэниисын талмай дээрэ тракторай хүнхинөөн замхаба. Орловско МТС-эй 19 комбайн юһэн үдэрэй турша соо тарая хуряалгые дүүргэбэ. Машинануудынь үдэр һүнигүй хүдэлөө һэн. Механизирова... гуудта ороохон таһалгаряаг... эндэ колхозууд хоорондын ... электростанциин электри... хүсөөр сэбэрлэгдээд, хэдэ... машинада ашагдажа, элева... лон колхозой амбаарнуудта ... дэг байна.

—Колхознай гүрэнэйнгөө ... уялгые болзорһоонь урид д... 35 жэлэйнгээ ойе угтаб... орондоо 180 мянган пүүд ... нартай шэниисэ тушаагааб... Андрей Васильевич Чухно ... гаар хэлэнэ.

Кукурузын тарилга нэ... луулна. Энэ үнэтэ культуры... до жэлэйхидэ орходоо 150... ехээр тариһан байна. ... кукурузань квадратно-гнезд... гаар таригдаһан, ряд хооро... дүүрилгэ хэгдэһэн байгаа. ... ра соо бороогой ехээр ороо... лээр кукуруза тон һайнаар ...

Кукурузын захагүй үргэ... нуудтай зэргэлээд, нэгэ ж... римал үбһэ ногоон хүхэржэ ... на. Энэ колхозой фермэнүү... гоон конвейер эмхидхэгдэ... ноохото олон һүрэг хонид ... ногооe ехэ дуратайгаар эд...

Хони үсхэбэрилгын фер... колхозой омогорхолынь ... Тэрэнэй амжалтануудынь ... жэлдэ Хүдөө ажахын бү... выставкэ дээрэ үргэнөөр ... дажа байна. 1954 ондо эн... хонин бүриһөө 6,5 килогр... һо абаһан юм.

Колхозой хони үсхэбэ... 1955 ондо бүри үлүү һайн ... туйлаһан байна. Мүнөө фе... толгой хонитой. Хонишон ... эрье хонин бүхэнһөө дунда... 9,6 килограмм, хонишон Л...

ӨОВЕТСКЭ БАЙГУУЛАЛТА

...жалшадай найдабарииие харюулна

...Митрофанович Павленко ...жа ябаһан советскэ хү...шэ юм. Энэ жэлэй һун...нүхэр Н. Павленко Горхо...Советдэ депутадаар һун...байгаа. Һунгуулиин Ок...комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр ...ников тэрээндэ депутадай ...барюулха зуураа, «арад ...дабарие үнэн сэхэ ажа...харюулха байһандатнай со...бди» гээд олон зоной үмэ...һэн. Тиихэдэнь залуу де...эг шарайда баярай тэмдэг ...«энэ найдабарииие оролдо...дүүргэхын түлөө хамаг хү...хаб» гэжэ мэдүүлһэн бай...

...Павленко ажалайнгаа тү...дэрһөө эхилэн һунгагшад...о барисаагаа бэхижүүлжэ...

...станциин дэргэдэхи тосхон...ранууд жэлһээ жэлдэ оло...байна. Һүүлэй үедэ эндэ ...гэжэ шэнэ үйлсэ бии бо...хүдэлмэришэдэй гэр бай...баригдаа. Түрүүшээр энэ ...ажаһуугшад электролиниин ...дээрэһээ керосинтай ...эглэдэг байгаа. Тиихэдэнь Павленко энэ дутагдалые ...тула ябуулга хэжэ, хэм...юм. Уданшьегүй шэнэ ...нүүдтэ электрын гэрэл ...

...тосхондо ажаһуугшад уһа ...тула түмэр харгын нүгөө та...даг байгаа. Заримдаа стан...дэ поездын байшоо хада уһа абажа ябаһан хүн вагон доогуур гарадаг бэлэй. Энээниие депутат Павленко мэдэжэ, сельскэ Советдэй зүбшэн хэлсээд, мүнгэ зөөри суглуулжа, хамтын хүсөөр 300 метр түмэр труба худалдан абхуулаад; водопровод табюулһан юм. Мүнөө эндэхи ажалшадай уһаниинь дүтэ болонхой. Саашадаа депутат Павленко, мүн эндэхи ажалшад водопроводые вокзалай дэргэдэхи талмай хүрэтэр һунаан татажа, гоё фонтан табихаар түхеэржэ байна.

Кижа станцида ажаһуудаг хүдэлмэришэд өөһэдтөө малтай юм. Теэд энэ жэлдэ үбһэ сабшаха газарай хомор байһан дээрэһээ хүдэлмэришэд энээн тушаа депутадтаа хандаба. Тиин депутат Павленко мүн энэ асуудалые анхаралгүйгөөр орхёогүй. Нютагай органуудтай хэлсэжэ, тосхонһоо 8—9 модоной газарта, ой модон соо 10-аад гектар газар сэбэрлүүлээд, үбһэ сабшалга эмхидхэһэн байна. Тиин стрелочник Гончаров, зам харууһалагша Федоров, вагонуудые шалгагша Зуев болон бусад өөһэдынгөө малда хүсэд хүрэхэ үбһэ сабшажа абаа.

Депутат Павленко Кижа станциин начальнигаар ажаллаха зуураа, коллективээ шадамараар хүтэлбэрилнэ. Хүдэлмэришэдэй дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлнэ. Тэрэнэй дунгүүдые хаһа саг соонь гаргуулдаг юм.

Кижа тосхоной ажалшад нүхэр Н. Павленкые «манай депутат» гэжэ хүндэтэйгөөр нэрлэдэг болонхой.

И. Неродов.

Һуралсалай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие һайжаруулха

...дай депутадуудай При...аймагай Соведэй ээл...сесси һаяхан болобо. Энэ сес...гуулинуудай хүтэлбэрилэг...шанар байлсаа.

...дээрэ «һуралсалай үнгэр...дүнгүүд ба 1955—1956 ...алсалай жэлэй зорилгонууд ...асуудалаар аймгүйсэдкомой ...дээрэлэй таһагые даагша ...А. Попова элидхэл хэбэ.

...һургуулинуудай коллек...партийна, советскэ органуу...олонинтын туһаламжаар ...үнгэрһэн жэлэй турша...лниитын һуралсал тухай ...бэелүүлхэ талаар бага бэ...эри хэһэн байна.

...шье, аймаг дотор арадай ...хүдэлмэридэ горьтойхон ...нууд бии гэжэ элидхэлшэ ...хэлэгшэд тэмдэглэбэ. ...Ильинскэ, Турунтаевска ...һургуулинууд, Батуринска ...овскэ долоон жэлэй һур...муугаар хүдэлмэрилһэн ...һуралсалай болон хүмүү...хүдэлмэриин һулаар табигдаһан дээрэһээ 330 хүн хоёрдохи жэлээ нэгэ класстаа үлэһэн, 400 гаран хүн намарай шалгалтатайгаар удаадахи классуудта ороһон байна.

—Багшанар һурагшадай түрэлхидтэй холбоо барисаа муутай, түрэлхидэй комитедүүд олон һургуулинуудта хүдэлмэрилнэгүй. Турунтаевска дунда һургуулида энэ хүдэлмэри илангаяа муу,—гэжэ депутат **Серебренников** шүүмжэлбэ.

Сесси дээрэ БМАССР-эй габьяата багша Е. Н. Романовский өөрынгөө хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай хөөрэжэ үгэбэ.

Аймагай һургуулинуудта политехническэ һуралсалай муугаар табигдаһан тухай, мүн шэнэ һургуулинуудые барилгын хүдэлмэриин нобшоржо байһан тухай депутат **Бурлаков** болон бусад хэлэбэ. Бүхыдөө сесси дээрэ 14 хүн үгэ хэлээ.

Мүнөө жэл аймагай һургуулинуудта һуралсалай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие эрид һайжаруулха хэрэгтэ зорюулһан тогтоол Соведэй сесси баталан абаба.

...алдаа шэмэтэ тэжээл бэлдэнэ

...аймагай томодхогдоһон ...нэрэмжэтэ колхоз куку...гаса энэ жэлдэ түрүүшын...жа, силос даража байна. ...Дулсан Зандраевагай даа...6 гектар участогһаа га...140 центнер эшэ набша хуряагдаа. Колхозой силос дараха хүдэлмэридэнь Курбын долоон жэлэй һургуулиин һурагшад ехэ туһаламжа үзүүлээ. Тэдэнэр 3 үдэрэй турша соо 420 центнер силос дараһан байна.

Н. Нанзатов.

...һөө 7,5 килограмм нооһо ...байна. Тус колхоз түсэб...500 центнер нооһо гү...шаагаа.

...фермэ колхоздо ехэ олзо ...дадаг. Нёдондо хони үсхэ...хоёр миллион шахуу тү...олзо оруулагдаһан байгаа. ...лиин бүхы олзын дүрбэ...хуби болоно. Колхозно үй...зүбөөр эрхилэгдэдэг дэ...алта үдэртэ ехэ түлбэри. ...Жэшээнь, ахалагша хони...Линько, И. Д. Линько гэг...до ажалта үдэртөө 17800 ...үгэ, 6 тонно ороо һо, 735 ...овощь, 73 литр архи, ...малда 5 тонно шахуу ...һан байна.

...үйлэдбэриин бүхы һал...хүгжэжэ байдаг. Нёдондо ...бүхэнһөө 1950 литр һүн ...Мүнөө жэлдэ һү бүри ...Һаалишад Макаренко, ...гшэд арбан һарын турша ...гшэ жэлэйхиһээ үлүү ехэ ...Фермын бүхы залуу түл ...рзагүйгөөр түлжэжэ бай...тахай болон шубуу үсхэбэ...ермэнүүд һайн үрэ дүнтэй. ...уһалагдадаг газар дээ...жа болон овощиин үндэр ...бадаг. 87 гектар газар ...антаци дээрэнь виноград ...эдеэшэжэ байна.

...олзо доход жэлһээ жэл...байдаг. Мүнөө жэлдэ 10 ...шахуу түхэриг олзо доход ...багсаагдана. Иимэ олзо ...колхоздо ажахын ба куль...гануудые ехээр бариха ...байна. Бригаданuудта ...нүүд дээгүүр хаа хаа...һайн барилганууд ба... Бригаданuудта гурбан ...эдэй ясли баригданхай. ...фермэдэ механизированнэ кормокухни түхеэрэгдээ, автоуһалалга болон электроһаалгын агрегат тодхогдоо. Мэнэ һаяхан черепицын ба һүнэй заводууд хүдэлмэрилжэ эхилээ.

Олонхи областьнууд болон хизаарнуудһаа хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд энэ колхоздо экскурсяар ерэжэ байдаг. Үнинэй колхозой дүй дүршэлые арадай демократиин оронуудай таряашадай делегацинууд ехэ һонирхожо хараһан байна. Хитадай таряашадай делегациие толгойлогшо Лю Чунь-ань һанамжаяа бэшэдэг дэбтэр соо иигэжэ бэшэһэн байна:

—Танай үнэтэй дүй дүршэл хадаа Хитадта социалистическэ хүдөө ажахые байгуулхадамнай бидэниие зоригжуулна, бидэндэ ехэ туһа хүргэнэ. Танай жэшээ хаража, юунһээ эхилхэ, юу яажа хэхэ, эрхилхэ ёһотойб гэжэ мэдэхэдээ бидэнэй шэнэ ажабайдалаа байгуулхадамнай ямар хүнгэн болоно үгэнэ гээшэб!

Колхоздо ерэһэн венгерскэ таряашадай делегаци иигэжэ мэдүүлһэн байна:

—Танай колхозой гайхамшагта дүй дүршэл, шэнэ ажабайдалай түлөө танай тэмсэл хадаа венгерскэ деревнидэ социализм байгуулхадамнай замыемнай зааһан одон, һаруул, жаргалта ерээдүй тээшэ ошохо замыемнай гэрэлтүүлһэн наран болоно.

—Коммунистическэ парти болбол манай орон дотор хүдөө ажахын продуктнуудые элбэг дэлбэг болгохо замыемнай заажа үгэнэ,—гэжэ Андрей Васильевич хөөрөөгөө дүүргэнэ.—Энэ замые богони болзор соо ябажа гарахын тула бидэнэр бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэбди.

А. КАРАМЫШЕВ.

Ставропольско хизаарай, Аполлонско район.

СЭЛЭНГЫН АЙМАГТА

ШОССЕЙНЭ ХАРГЫ ЗАҺАБАРИЛАГШАДАЙ ИЛАЛТАНУУД

Харгы ашаглалгын 704-дэхи участогай коллектив жэлэйнгээ үйлэдбэриин түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө харгы заһабарилагшадай социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, илажа гараба. Тус коллективэйхид байгша оной хоёрдохи кварталай дүнгөөр БМАССР-эй Ошосдорой дамжуулгын Улаан туг абаба.

Мүнөө тэдэнэр партиин ээлжээтэ XX съездые ажалай бэлэгтэйгээр угтахын түлөө дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, август һарынгаа түсэбые үлүүлэн дүүргэбэ.

Тус коллективэй дунда һарынгаа, кварталайнгаа даабариие саг үргэлжэ үлүүлэн дүүргээшэд олон. Трактористнар И. Ядрихинский, Г. Корнильцев, Г. Замышляев, грейдерист Т. Ядрихинская, дархашуул А. Коробенко, Г. Коробенко, каткист А. Петров, шофёр П. Алексеев гэгшэд август һарынгаа даабариие 176—226 процент дүүргээ.

АЖАЛТА ҮДЭР ОЛООР ОЛОНО

Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин хонин ажал дээрэ хүдэлмэрилдэг колхознигууд ажалта үдэр олоор олоно. Жэшээлхэдэ, гансахан июль һарада отарые даагша Чимитова 432 ажалта үдэр, хонишон Цыренханда Санжапова 328 ажалта үдэр олобо. Тэдэнэр энэ жэлэй эхинһээ 700—800 ажалта үдэрнүүдые олобо.

ЭРХИМЭЭР АЖАЛЛАДАГ НАЙМААШАН

Ново-Селенгинск тосхоной номой магазиниие даагша нүхэр Т. И. Плотникова даабаряа һара бүри үлүүлэн дүүргэдэг юм.

Тэрэ хадаа хоёрдохи кварталайнгаа түсэбые 138 процент, август һарынгаа түсэбые 140 процент дүүргэһэн байна.

Нүхэр Т. И. Плотникова эрхим ажалаараа худалдан абагшадай дунда хүндэтэй болоо.

ШЭНЭ БАРИЛГАНУУД

Шахтёрнуудай город Гусиноозёрскдо 8—8 байратай хоёр дабхар шулуун гэрнүүд, 8 байратай 4 модон гэр, 14 байратай гурбан дабхар шулуун гэр баригдажа дүүрээд, һаяхан ашаглалгада үгтэбэ.

Мүнөө поликлиникын хоёр дабхар шулуун гэр ба 8—8 байратай 5 гэр, 12 байратай нэгэ гэр баригдажа байна.

НҮҮДЭЛ НАЙМААН

Райпотребсоюзай нүүдэл наймаанай автоларёк һүүлэй үедэ холын фермэнүүд, отаранууд болон гүүртэнүүд дээрэ ажалладаг малшадые хэрэгтэй эд бараагаарнь хангана. Тэрэ автоларёгые хоёрдохи жэлээ нүхэр Хайгородов даажа ябана.

Һаяхан автоларёк Сталинай, Тельманэй болон «XVIII партсъезд» колхозуудай малшадта, таряанажалай бригаданuудта ошожо ерэбэ.

Л. Галсанов.

Олон үхибүүдтэй эхэнүүд шагнагдаба

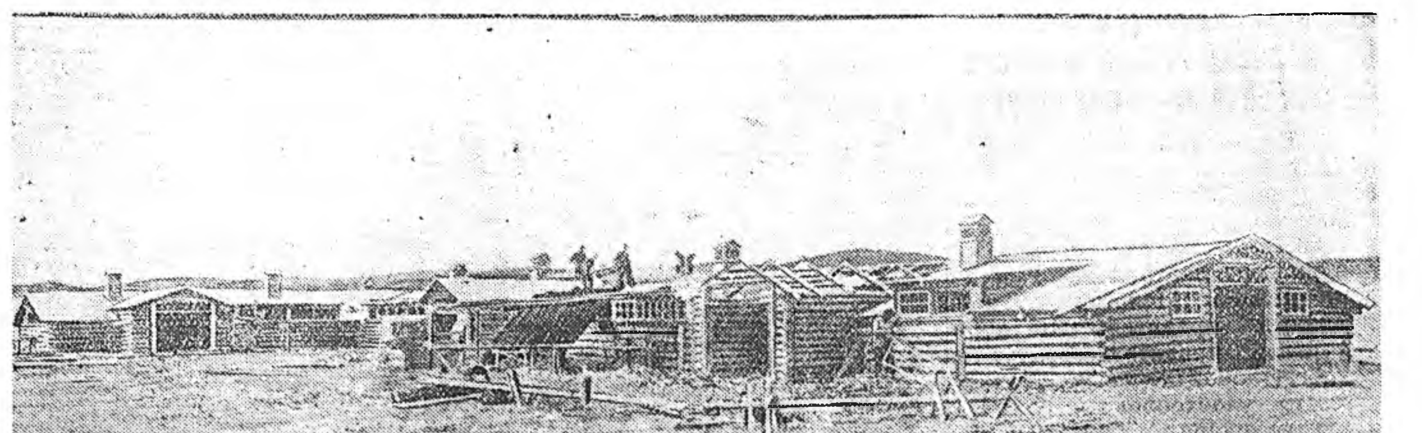
БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиум СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1944 оной августын 18-най Указай үндэһөөр олон хүүгэдтэй эхэнүүдые «Эхын алдар» гэжэ орденуудаар ба «Эхын медаль» гэжэ медальнуудаар СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэһөө шагнаба.

Баунтын аймагай Боровский тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр С. А. Никонова, Торниин аймагай «Коммунизм» колхозой гэшүүн Е. Е. Зайцева, Улан-Удэ городой городской районой гэрэй эзэн эхэнэр Е. А. Нефедьева, Торниин аймагай Тори тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Е. М. Осинкина, Торниин аймагай Нарин тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр А. Г. Родионова гэгшэд 9 үхибүү түрэһэн ба хүмүүжүүлһэнэйнгээ түлөө «Эхын алдар» гэжэ 1-дэхи шатын орденоор шагнагдаба.

Найман үхибүү түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн 5 эхэнүүд «Эхын алдар» гэжэ 2-дохи шатын орденоор шагнагдаа. Тэдэнэй тоодо Мухаршэбэрэй аймагай Суулга нютагай гэрэй эзэн эхэнэр М. В. Баранова, Бичурын аймагай Ново-Сретенск тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Ф. И. Соболева, Баунтын аймагай Баргалин тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Н. С. Шеликсова ба бусад оролсоно.

Долоон үхибүү түрэһэн ба хүмүүжүүлһэнэйнгээ түлөө «Эхын алдар» гэжэ 3-дахи шатын орденоор 16 хүн шагнагдаба.

«Эхын медаль» гэжэ 1-дэхи шатын медаляар 25 эхэнүүд, «Эхын медаль» гэжэ 2-дохи шатын медаляар 40 хүн шагнагдаһан байна.

Иволгын аймагай «Улаан Оронго» колхоз шинтыигээ малда һайн байранuудые барина. Мүнөө эндэ 500 хонинои нэгэ байрын барилгые дүүргэжэ байна, үшөө нэгэ байра баригдаха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хониной байрын барилга хэгдэжэ байна.

А. Мантаевай фото.

Хонидойнгоо үүлтэр һайжаруулая, нооһо ехээр абадаг болоё

Эдэ колхозууд түрүүшүүлһээ жэшээ абаха ёһотой

Орон дотороо нооһо абалгые ойрын 5—6 жэл соо 1,8 дахин ехэдхэхэ гэжэ КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленум шиидхэһэн байна. Кударын аймагай Ждановай, Ворошиловай, Маленковой, Молотовой нэрэмжэтэ колхозууд арга боломжонуудаа тооложо үзөөд, партиин табиһан энэ зорилгые болзорһоонь урид, хойто жэлдэ дүүргэхэ гэжэ байнхай.

Эдэ колхозуудта хони үсхэбэрилгэеэ хүгжөөхын, хонидойнгоо үүлтэр һайжаруулхын тулада ниилээд хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Хонидые искусственнаар үрэжүүлхэ, үбэл, хабар эртэ түрүүлхэ, хурьгадые кошарно-базова аргаар түлжүүлхэ гэхэ мэтын шэнэ түрүү аргануд хойно хойноһоон нэбтэрүүлэгдэнэ, хонидой фермэнүүд болон отаранууд дүй дүршэлтэй кадрнуудаар бүридүүлэгдэнэ. Мүн тэрэшэлэн хонишодто ажалай, ажаһуудалай зохид һайн услови байгуулха, тэдэниие материальна талаарнь урмашуулха тушаа ниилээд хэмжээнүүд абтаа.

Нёдондо зун, намартаа Ждановай нэрэмжэтэ колхоздо хонидые искусственнаар үрэжүүлхэ хүдэлмэри эмхитэйгээр ябуулагдажа, 2 мянга гаран хурьгад үбэл абтаа. Кошарно-базова аргаар түлжүүлэгдэжэ, тэдэнэр хоролтогүйгөөр томожоһон байна. Үбэлэй хурьгадай зариманһаа 1 килограмм шахуу нооһон хайшалагдаа. Энэ колхозой түрүү хонишон, 1954 оной Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадагша Цыбикжапова 100 эхэ хонин бүриһөө 120 хурьга абажа, бүгэдыень кошарно-базова аргаар түлжүүлээ. Түрүү хонишон даажа байһан хонидойнгоо тус бүриһөө дунда зэргээр 2,85 килограмм һайн шанартай нооһо хайшалаа.

Мүн тэрэшэлэн Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозойхид энэ жэлдэ хонидой үбэлдөө хурьгалалгые һайнаар эмхидхэжэ, 1500-гаад хурьгадые үбэлэй һаранuудта абаһан байна. Үбэлдөө абтаһан бүхы хурьгад кошарно-базова аргаар түлжүүлэгдээ. Тиигэжэ нарай хурьгадай гарзалалга оройдоошье тооной усадхагдаһан байха юм. Жэшээлхэдэ, Дүнгы, Мухар гэжэ нютагуудта үбэлжэһэн хонидой отарануудайхид тус тустаа 600—700 хурьга абажа, бултыень элүүр энхээр түлжүүлээ.

Хонидой тоо толгойн олошорходо, үүлтэрэйнь һайжархада нооһо хайшалалга горьтойхоноор дээшэлбэ. Маленковой нэрэмжэтэ колхозой хониной-товарна фермынхид (даагшань И. Пашков) түсэбэй ёһоор энэ жэлдэ хонин бүриһөө 1,8 килограмм нооһо хайшалха байһан аад, 1,9 килограмм хайшалаа. Харин тиихэдэ Молотовой нэрэмжэтэ колхозой нүхэр Жарниковай хүтэлбэрилдэг хониной-товарна фермынхид энэ жэлдэ хонин бүриһөө 2,3 килограмм нооһо хайшалжа, бүри һайн амжалта туйлаһан байна. Эндэ нарин нооһотой хонин бүриһөө 8 килограмм, нарибтар нооһотойнуудһаа 3,4 килограмм нооһон хайшалагдаа. Тус колхозой түрүү хонишод М. Колодина, Е. Немчинова, А. Бухальцева гэгшэд хонин бүриһөө дунда зэргээр 2,8 килограмм нооһо хайшалба.

Кударын аймагай түрүү колхозууд гүрэндэ һайн шанартай нооһо ехээр үгэдэг боложо байна. Ждановай нэрэмжэтэ колхоз эдлүүриингээ газарай 100 гектар бүхэндэ 122 килограмм, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз 121 килограмм нооһо хайшалаа. Аймагай зарим колхозууд нооһо хайшалалгаһаа олзо доход ехээр абана. Жэшээлхэдэ, энэ жэлдэ Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз гүрэндэ нооһо тушаажа, 180 мянган түхэригэй, Ждановай нэрэмжэтэ колхоз 171 мянган түхэригэй олзо доход абаа. Энэ жэлдэ эдэ колхозуудай гүрэндэ тушааһан нооһон соо шэрүүн нооһон оройдоошье байгаагүй. Тушаагдаһан бүхы нооһоной 60 процентнь нарин ба нарибтар нооһон байгаа.

Гэбэшье, аймагай колхозуудай хони үсхэбэрилгэдэ үшөөл ехэхэн дутагдалнууд бии. Хонидой орооной кампаниие эмхитэй һайнаар үнгэргэдэггүй, хонидой олоороо хурьгалдаг үеые бэлэдхэл муутайгаар угтадаг дээрэһээ зарим колхозууд түл тон үсөөнөөр абана. Жэшээлхэдэ, энэ жэлдэ Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз 100 эхэ хонин бүриһөө арайхан гэжэ 30-аад хурьга абажа түлжүүлээд байна.

Мүн тэрэшэлэн «Путь Октября», Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд хурьгадые тон үсөөнөөр, 100 эхэ хонин бүриһөө 30—40 хурьга абажа түлжүүлээ. Эдэ колхозууд аймагай түрүү колхозуудай жэшээгээр хони үсхэбэрилгые хүгжөөхын тулада шухала бүхы хэмжээнүүдые абаха зэргэтэй.

Кударын аймаг имагтал нарин нооһотой хонидые үсхэбэрилхэ нютаг болохо дүүрэн арга боломжотой. Тиимэһээ эндэхи колхозууд болон машинно-тракторна станцинууд хонидойнгоо үүлтэр һайжаруулгын хүдэлмэриие бүри үргэнөөр ябуулха ёһотой.

С. Таханов.

Хонидоо һайнаар үбэлжүүлхэбди

КПСС-эй Центральна Комитедэй январска Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, манай колхозой гэшүүд энэ жэлдэ ажахынгаа гол һалбари—малажалые хүгжөөхэ талаар ниилээд амжалта туйлаба. Үнеэдһээ һү һаалга, илангаяа хонидһоо нооһо хайшалалга горьтойхоноор дээшэлээ. Хэрбээ үнгэрэгшэ жэлдэ хонин бүриһөө дунда зэргээр 1,1 килограмм нооһо хайшалһан байгаа һаа, энэ жэлдэ 2,04 килограмм хайшалагдаа. Тиихэдэ хонишон Цыбандари Жамсаранова хонин бүриһөө—2,851, Ханда Эрдынеева—2,371, Цындэма Гомбоева 3,84 килограмм нооһо хайшалһан байна.

Һүүлэй жэлнүүдтэ бидэнэр зарим хонидоо үбэл хурьгалуулдаг болообди. Энэ аргын үлүү һайн байһаниие манай хонишод хүдэлмэриингөө дүй дүршэлһөө һайнаар ойлгожо абаа. Үнгэрэгшэ үбэлдөө абаһан 1427 хурьгадаймнай 5 процентнь гарзалһан байгаа һаа, харин хабарай һаранuудта абаашымнай 16 процентнь гарзалһан байха юм. Ерэхэ үбэлдөө олонхи хонидоо хурьгалуулхын тулада мүнөө искусственна аргаар үрэжүүлжэ байнабди.

Табан жэл соо хэгдэхэ хэмжээ ябуулгануудаймнай ёһоор 1960 ондо хонидоймнай тоо 7 мянган толгойһоо үсөөн бэшээр олошорхо ёһотой. Тиихэдэ мүн нооһо абалга горьтойхоноор дээшэлүүлжэ, 1960 ондо хонин бүриһөө 3,1 килограмм нооһо хайшалдаг болохобди. Табан жэлэй үнгэрхэдэ һүрэг соомнай 1000 толгойһоо үсөөн бэшэ нарин нооһотой, 5200 толгойһоо үсөөн бэшэ нарибтар нооһотой хонид байха ёһотой. Энээнэй тулада мүнөө жэлдэ бүхы хонидтоо бонитировко хээбди, нарин ба нарибтар нооһотой хонидой тусхай отарануудые бии болгохо зорилгоор бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Алтайска ба советскэ меринос үүлтэрэй 57 хусанууд худалдагдажа абтаа.

Хонидой тоо толгойе олошоруулхын, ашаг үгэлгые дээшэлүүлхын тулада үбэлжэлгын үедэ хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэжэ абаха хэрэгтэй. Энэ жэл манай эндэ үбһэ ногооной ургасын муушье һаань, мүнөө колхознигууднай малдаа тэжээл элбэг ехээр бэлдэхын тула хүсэ шадалаа гамнангүй ажаллажа байна. Мүнөө жэл манай колхозойхид анха түрүүшынхеэ кукуруза үргэлжэ ехэ полинууд дээрэ тарижа, муу бэшэ ургаса ургуулаа. Мүнөө кукурузын ногоон эшэ намаанууд хуряагдажа, силослэгдэн дарагдажа байна. Хонидой үбэлжэлгые гарзагүйтөөр, һайнаар үнгэргэхын тула хонидые типовой дулаан байрануудаар хангаха хэрэгтэй. Мүнөө манай колхоздо 500 хониной байха нэгэ типовой байра баригдажа байна.

Манай хүдэлмэридэ үшөөл ехэхэн дутагдалнууд бии. Хони үсхэбэрилгын культура удаанаар дээшэлнэ. Энэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, манай колхоздо Үдын МТС-һээ зоотехник эльгээгдэнэгүй. Илангаяа мүнөө малажалаа эрид хүгжөөхэ зорилго урдаа табяад байхадамнай мандамэргэжэлтэд аргагүй хэрэгтэй болобо.

КПСС-эй XX съездые ажалай амжалтаар угтахын тулада манай хонишод мүнөө үбэлжэлгэдөө бэлэдхэжэ захалаа. Хонид намарай сагта хүсэ шадал һайнаар абаал хадаа үбэлжэлгын үедэ үбһэ тэжээл багааршье эдижэ байгаа һаа, ядамаргүйгөөр ондо ородог юм. Тиимэһээ мүнөө хонишоднай хонидоо таргалуулхын тулада хуряагдаһан таряанай полинууд дээгүүр, һайн ногоотой бэлшээринүүдтэ ябуулжа адуулна. Ойрын жэлнүүдтэ гүрэндөө эрхим шанартай нооһо үгэлгэеэ эрид дээшэлүүлхын тула бидэнэр энэ жэлэй хонидой үбэлжэлгые хоролтогүйгөөр үнгэргэхэбди.

Д. Ванчинов,

Хорнии аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой ОТФ-е даагша.

Оролдосото ажалай аша үрэ

Хэжэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой хонишод Д. Гармаева, Р. Дармаева, Д. Митыпова гэгшэд ажалдаа ехэхэн амжалта туйлана. Эдэ хонишод жэлһээ жэлдэ хонидоо тобир тарганаар ондо оруулдаг, абаһан хурьгад сооһоо нэгыешье үхүүлдэггүй юм. Мүн эдэнэр нооһо абаха түсэбөө ходо үлүүлэн дүүргэдэг. Хонишон Дулма Гармаева энэ жэлдэ 145 эхэ хонидһоо 156 хурьга абажа, тарганаар тэнжээгээ. Нүхэр Гармаева 160 хонидһоо 4 центнер нооһо хайшалха түсэбтэй аад, 434 килограмм 600 грамм нооһо хайшалжа гүрэндөө тушаагаа. Түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэнэйнгээ түлөө Дулма Гармаева нэмэлтэ түлбэридэ 700-гаад түхэриг мүнгөөр абаба.

Хонишон Димит Митыпова 148 толгой эхэ хонинһоо 150 хурьга абажа, мүн нэмэлтэ түлбэри абаа. Хонишон Рэгзыма Дармаева олон жэл хүдэлжэ, горьтойхон дүй дүршэлтэй болоһон байна. Нүхэр Дармаева хонидоо тобир тарганаар ондо оруулхын түлөө ехэхэн анхарал оролдолго гаргадаг. Энэ хонишон даажа байһан 148 эхэ хонинһоо 150 хурьга абажа, хоролтогүйгөөр түлжүүлээ. Мүн нооһо хайшалха түсэбөө тэрэ үлүүлэн дүүргэбэ.

Доржиева Должин хорёод хуса хаража ондо оруулаад, тэдэнһээ 42 килограмм 700 грамм нооһо түсэбһөө гадуур хайшалаа. Колхозой бэшэшье хонишод мүн нооһо хайшалха түсэбөө үлүүлэн дүүргээ. Колхозой хонишод 460 килограмм нооһо түсэбһөө гадуур гүрэндэ тушааба.

Энэ колхозой ОТФ-е даагша нүхэр Цыбиков хонишодойнгоо хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэжэ, амжалта туйлаһанайнгаа түлөө Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ ошожо ерээ. Мүнөө хонишод үбэлдөө хонидойнгоо эдихэ тэжээл бэлэдхэхын түлөө үсэд шангаар оролдоно.

Б. Буянтуев.

Зэбсэгтэ хүсэнүүдэйнгээ тоое хороохо тухай Польско правительствын шиидхэбэри

ВАРШАВА, сентябриин 4. (ТАСС). Польско зэбсэгтэ хүсэнүүдэй тоое хороохо тухай 1955 оной сентябриин 3-да Польско Арадай Республикын правительствын абаһан шиидхэбэриие мүнөөдэр центральна газетэнүүд тунхаглаба. Польско Арадай Республикын правительство дүрбэн гүрэнэй правительствонуудай Толгойлогшонорой Женевскэ зүблөөнэй эсэстэ уласхоорондын харилсаандахи түгшүүрилтэ байдалай һуларһаниие хараадаа абажа, тэрэшэлэн буу зэбсэг хуряаха хэрэгтэ Польшын бодото туһа нэмэриие оруулхаяа эрмэлзэжэ, Польско Арадай Республикын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй тоое 1955 оной декабриин 20 болотор 47 мянган солдадууд болон офицернүүдээр хороохо гэжэ шиидхэбэ.

Польско сэрэгһээ табигдаһан хүнүүд гүрэнэй предприятинуудта, промышленностьда ба хүдөө ажахыда хүдэлмэрилхэ байна.

Албаниин зэбсэгтэ хүсэнүүд хороогдохонь

ТИРАНА, сентябриин 4. (ТАСС). Зэбсэгтэ хүсэнүүдэйнгээ тоое хороохо тухай Албаниин Арадай Республикын министрнүүдэй соведэй абаһан тогтоолые газетэнүүд толилбо. Тогтоол соо иигэжэ хэлэгдэнэ:

Албаниин Арадай Республикын министрнүүдэй совет Женевскэ зүблөөнэй эсэстэ уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалай һуларһаниие хараадаа абажа, уласхоорондын харилсаандахи түгшүүрилтэ байдалые саашадань һуларуулха хэрэгтэ, тэрэшэлэн гүрэнүүдэй хоорондоо бэе бэедээ этигэхэ ябадалые бэхижүүлхэ хэрэгтэ өөрынгөө туһа нэмэри оруулхые хүсэжэ, иигэжэ тогтоогоо:

1. Албаниин Арадай Республикын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй тоое 1955 оной декабриин 31 хүрэтэр 9 мянган хүнөөр хороохо.
2. Иимэ хороолто хэһэнэй эсэстэ алмагдаһан мүнгэн зөөриие арадай ажахын хэрэглэмжэдэ ашаглаха.
3. Зэбсэгтэ хүсэнүүдһээ табигдаһан хүнүүдые гүрэнэй ба ниитын эмхи зургаануудта, предприятинууд болон элдэб организацинуудта хүдэлгэхэ.

Венгридэ шахтёрой үдэрые тэмдэглэбэ

БУДАПЕШТ, сентябриин 4. (ТАСС). Мүнөөдэр Венгридэ шахтёрой үдэрые тэмдэглэбэ.

Табанжэлэй түсэбэй жэлнүүдтэ Венгриин нүүрһэнэй промышленность ехэ амжалтануудые туйлаа. Эдэ жэлнүүдтэ 33 шэнэ шахтанууд ашаглалгада оруулагдаа. Орон дотор малтан абтадаг бүхы нүүрһэнэй табанай нэгэ хубинь тэндэ малтажа абтана. 1938 ондо орон дотор 9,3 миллион тонно нүүрһэ малтагдажа абтаһан байгаа һаа, 1954 ондо 22 миллион тонно малтагдан абтаа. Нүүрһэ малтан абалга жэл бүри ехээр механизацилагдажа байна.

Шахтёрнуудай ажабайдал үндэһөөрөө хубилаа. Нэгэдэхи табанжэлые бэелүүлхэ үедэ Комло гэжэ шэнэ шахтёрско город баригдаа һэн. Казинцбарцика гэжэ горнягуудай шэнэ город баригдажа байна. Тэрэ хадаа мүн химическэ промышленностиин центр болохо юм. Хуушанай һандаршаһан тосхонуудай орондо Варпалодто, Татабанида, Печедэ ба бусад нютагуудта зохид һайн шэнэ городууд бии болоо.

Венгридэ шахтёрой ажал хүндэтэй мэргэжэл болоо. Хадын малтамалнуудай ба нүүрһэнэй промышленностиин олон арбаад хүдэлмэрилэгшэд дээдэ шагналда хүртэһэн — Кошудай нэрэмжэтэ шан абаһан, олон зуун хүнүүд правительственна шагналда хүртэһэн ба хүндэтэ нэрэзэргэ абаһан байха юм.

Таиланд КНР-тэй наймаа хэхэ хүсэлэнтэй

ПЕКИН, сентябриин 4. (ТАСС). Бангкогһоо хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, тэндэ байдаг Хитадай худалдаа наймаанай палата (Таиландда һуудаг хитад наймаашадай организаци) үнгэрһэн неделидэ Таиландын экономическа хэрэгүүдэй министерствоһээ бэшэг абаа гэжэ Синьхуа агентство дамжуулба. Таиландска правительство Хитадтай наймаа хэхыень зүбшөөнэ гэжэ тэрэ бэшэг соонь хэлэгдэнэ.

Таиландын ба Хитадай хоорондо дипломатическа харилсаа тогтоогдоогүйшье һаа, эдэ хоёр ороной хоорондо худалдаа наймаа хүгжөөлгэ Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Уставта зүришэнэгүй гэжэ Таиландска министерствын бэшэг соо хэлэгдэнэ.

Бангкокын наймаашад эдэ хоёр ороной хоорондо наймаа хэхэеэ ехээр хүсэжэ байна гэжэ мэдээсэгдэбэ.

Болгариин Арадай Республика. Димитровградтахи скверүүдэй нэгэн.
ТАСС-эй фотохронико.

Хитадай нүүрһэнэй промышленностиин хүгжэлтэ

ПЕКИН, сентябриин 4. (ТАСС). КНР-тэ нүүрһэнэй промышленность түргэнөөр хүгжэжэ байна. Орон доторхи нүүрһэнэй бүхы шахтанууд һэргээн бодхоогдоо, нүүрһэнэй олон шэнэ шахтанууд баригдаа, Фусинда нүүрһэ ехэтэй газар ашаглагдажа эхилээ.

Нүүрһэнэй промышленность жэлһээ жэл бүри улам түргэнөөр хүгжэжэ байна. Илангаяа нэгэдэхи табанжэлэй үедэ Хитадай нүүрһэнэй промышленностиие хүгжөөхэ талаар ехэ амжалтанууд туйлагдаа.

1953 онһоо хойшо Хитадта 29 нүүрһэнэй шахта ашаглалгада оруулагдаа гэжэ «Гунжэньжибао» газетэ мэдээсэнэ. Энэ жэлэй һүүл багта—сентябрьһаа декабрь хүрэтэр—шэнэ ба шэнэдхэгдэһэн үшөө 20 нүүрһэнэй шахтанууд ашаглалгада оруулагдахань. Хэйлунцзян провинциин Хэганска шулуу нүүрһэнэй бассейндэ «Дуншань» гэжэ шахта баригдажа дүүргэгдээд, зэбсэг түхеэрэлгыень туршажа эхилбэ. Ляони провинциин Сианьска шулуу нүүрһэнэй управленидэ «Центральная» гэжэ шахта барилгын хүдэлмэриин 90 гаран процентнь дүүргэгдээ. Эдэ хорин нүүрһэнэй шахтануудые ашаглалгада оруулхада, КНР-эй нүүрһэнэй промышленностиин үйлэдбэрилгын хүсэниинь 1952 онойхитой сасуулбал 30 гаран процентээр ехэ болохо юм.

КНР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ нэгэдэхи табанжэлэй түсэб хадаа 1953—1957 онуудай туршада 194 томо нүүрһэнэй шахтануудые ба нүүрһэ газар дээрэһээ малтажа абаха газарнуудые бариха гэжэ хараална. Эдэ предприятинуудай олонхинь нэгэдэхи табанжэлэй туршада ашаглалгада оруулагдаха юм. Түсэбэй ёһоор нэгэдэхи табанжэлэй эсэстэ, 1957 ондо, КНР-тэ 113 миллион тонно нүүрһэ малтан абтаха байна. Энэ хадаа 1952 онойхиһоо 78 процент ехэ болоно.

Олон шахтанууд болон разрезнүүд Советскэ Союзай туһаламжаар баригдажа байна.

Румынида авиациин үдэр болобо

БУХАРЕСТ, сентябриин 4. (ТАСС). Мүнөөдэр румынска арад ба тэрэнэй зэбсэгтэ хүсэнүүд авиациин үдэрые һайндэрлэбэ. Бэняса гэжэ Бухарестскэ аэродром дээрэ агаарай парад болоо. Столицын ба оршон тойронхи тосхонуудай олон мянган ажалшад тэндэ суглараа. Тэдэнэй дунда министрнүүдэй соведэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо А. Могиорош, Румынска хүдэлмэришэнэй партиин ЦК-гэй политбюрогой гэшүүн К. Пырвулеску, Румынска хүдэлмэришэнэй партиин ЦК-гэй секретарь Я. Фазекаш, зэбсэгтэ хүсэнүүдэй министрын нэгэдэхи орлогшо генерал-полковник Л. Сэлэжан бэ бусад тушаалта хүнүүд, тэрэшэлэн СССР-һээ Румынида байгаа посол А. А. Епишев, хариин посольствонууд болон миссинүүдэй толгойлогшонор, сэрэгэй ба агаарай-сэрэгэй атташенэр байба.

Румынска Арадай Республикын ба СССР-эй гүрэнэй тугуудые абажа ябаһан самолёдууд парад нээбэ. Тэдэнэй удаань бүлэг машинанууд ниидэжэ, тунгалаг хүхэ тэнгэридэ табан хушуута одо ба «Паче» («Эб найрамдал») гэһэн үгэ зураба.

Тэрэнэй удаань агаарай спортсменүүд өөһэдынгөө шадабариие харуулаа. Һүүлээрнь планеристнүүд болон авиомоделистнүүд туйлалтануудаа харуулаа.

Реактивна самолёдууд дээрэ ниидэһэн агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй лётчигуудай дээдэ зэргын шадабариие тэндэ байгшад ехэ баясан хараба. Һайндэрэй дүүрэхэ багта олон хүнүүдэй парашютна десант буулгагдаба.

Индонезидэхи байдал тухай Индонезиин хэблэлэй мэдээсэлнүүд

ДЖАКАРТА, сентябриин 5. (ТАСС). Индонезиин олониитын элдэб организацинууд Харахапай шэнэ кабинедые шүүмжэлжэ үргэлжэлһөөр. Тиихэ зуураа, олон министрнүүд голландска капиталтай, тэрэшэлэн американска ба английска компанинуудтай нягта холбоотой гэжэ тэмдэглэнэ. Антара агентство Индонезиин профессиональна союзуудай центральна федерациин генеральна секретарь Ньоной мэдүүлгые тунхаглаа. Индонезидэ голландска монополистическэ капиталай эзэлдэг һууриин ехэ болохо аюул тохёолдоод байна гэжэ тэрэ тэмдэглэнэ. Орон доторхи байдал түгшүүрилтэй зандаа үлэһөөр, Дар-Уль-Исламай бандануд гэмтэ ябадалаа улам эдэбхитэйгээр ябуулна гэжэ Ньон мүн лэ заана. Орон дотор үнгэргэгдэхэ бүгэдэниитын һунгалтые хойшолуулхаяа кабинедэй һанаашалжа байһаниие гэршэлһэн баримтанууд мэдүүлгэ дотор тоологдоно.

Суматрын профсоюзна хэдэн организацинуудай мэдүүлгэнүүд, залуушуулай болон таряашадай организацинуудай резолюцинууд газетэнүүдтэ тунхаглагдаба. Харахапай кабинедтэ тэдэнэй этигэл найдабаряа үзүүлхэгүй тухай тэндэ хэлэгдэнэ.

Коммунистическэ партиин үүсхэлээр Явын Семаранг гэжэ томо городто олон зоной митингын зарлагдаһан тухай газетэнүүд мэдээсэнэ. Митингдэ хабаадагшад Харахапай кабинедтэ этигэл найдабари үзүүлхэгүй гэһэн резолюци абаба.

Япониин социалистическэ партинуудай хамтын мэдүүлгэ

ПЕКИН, сентябриин 5. (ТАСС). Вашингтондо боложо байһан японо-американска хэлсээнүүд тушаа зүүнэй ба баруунай социалистическэ партинуудай хамтын мэдүүлгэ мүнөөдэр тунхаглагдаа гэжэ японско радио дамжуулба.

Номгон океанай баруун хубидахи сэрэгэй бүлэгтэ Япониие оруулха гэһэн хараа түсэб «японско конституцида зүришэнэ» гэжэ мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Иимэрхүү гадаадын политическэ шэглэлдэ эсэргүү тэмсэл хэхэбди гэжэ социалистическэ партинууд мэдүүлээ.

Австралида юумэнэй үнэ сэн хүндэрбэ

ЛОНДОН, сентябриин 5. (ТАСС). Австралида юумэнэй үнэ сэн түргэн дээшэлжэ байна гэжэ «Файнэншл таймс» газетын мельбурнскэ корреспондент мэдээсэбэ. Дайнай урдахи үетэй сасуулбал юумэнэй үнэ сэн 163 процентээр дээшэлээ. Энээнтэй хамта австралийска фунт үнэгүй боложо, юумэ худалдажа абаха шадалынь доошоо орожо байна. Мүнөө нэгэ фунт 20 шиллингиин сэнтэй товар 1946 ондо — 16 шиллинг, тиихэдэ 1930 ондо — 7 шиллинг 8 пенс сэнтэй байһан юм.

Британска тред-юнионуудай 87-дохи конгресс нээгдэбэ

САУТПОРТ, сентябриин 5. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Британска тред-юнионуудай жэл бүриин 87-дохи конгресс мүнөөдэр Саутпортдо нээгдэбэ.

БКТ-гэй генсоведэй түрүүлэгшэ Геддес үгэ хэлэжэ, конгрессые нээбэ. Уласхоорондын байдал тушаа хэлэхэдээ, дүрбэн гүрэнэй правительствонуудай Толгойлогшонорай Женевскэ зүблөөнэй һайн үрэ дүн үгэһые мэдэрээд, тэрэ иигэжэ мэдүүлээ: «Бүхы дэлхэй дээрэ бодото эб найрамдалай дахин тогтоогдохые хүсөө юм һаа, Зүүнэй ба Баруунай хоорондо һайн харилсаа тогтоохо шухала гэжэ бидэнэр һанажа ябаха ёһотойбди». Тиихэ зуураа Геддес болбол зүблөөнэй эсэстэ һайн һаналай оршон байдал бии болоһондо болгоомжотойгоор хандаха хэрэгтэй гэжэ хэлээд, «коммунистическэ идейнүүд» дэлгэрхэнь гэжэ айжа байһан тухайгаа мэдүүлбэ. Геддес тэрэшэлэн Англиин экономическа бэрхэшээлнүүдэй улам ехэ болоод байһан тухай тогтожо хэлээ. Забастовочно хүдэлөөн тушаа хэлэхэдээ Геддес болбол эзэдэй ба правительствын хараа бодолдо дүтэрхы хараа бодолтой байһанаа харуулаа. Забастовкын шалтагаануудай нэгэниинь хадаа орон доторхи экономическа байдалай муудаһан ушар мүн гэжэ эзэд ба правительство хэлэдэг юм.

Геддесэй үгэ хэлэһэнэй һүүлээр конгресс хадаа энээнэй урда тээ тунхаглагдаһан генсоведэй тоосоото элидхэлые зүбшэн хэлсэжэ оробо. 242 нюур саарһан дээрэ бэшэгдэһэн энэ ехэхэн элидхэл үнгэрһэн жэлэй туршада генсоведэй хэһэн ажалябуулгын олон талыень хамааржа, дотоодын ба гадаадын политикын асуудалнуудаар генсоведэй хараа бодолые харуулна.

Конгресс ВЦСПС-һээ амаршалгын бэшэг абаа гэжэ мүнөөдэрэй үглөөнэй заседаниин эсэстэ соносхогдоо. Энэ мэдээсэлые делегадууд халуун альга ташалга хэжэ угтаба. Машина бүтээгшэдэй нэгэдэмэл профсоюзай түлөөлэгшэ Хлейн советскэ профсоюзуудта харюугай телеграмма эльгээхые дурадхаба. БКТ-гэй генсоведэй түрүүлэгшэ Геддес үгэ абажа, генсовет хадаа ВЦСПС-эй амаршалгые хүлеэн абана, тиигээд харюугай телеграмма «юрын ёһоор» эльгээгдэхэ гэжэ мэдүүлээ. (Энэ юуб гэхэдэ, харюугай телеграмма генсоведэй үмэнэһөө эльгээгдэхэ ба конгресс дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэгүй байна).

ООН-эй экономическа комиссиин мэдээсэл

ЛОНДОН, сентябриин 3. (ТАСС). Рейтер агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, 1955 оной түрүүшын 3—5 һарын тоо баримтанууд хадаа зүүн ба баруун оронуудай хоорондо худалдаа наймаанай «нилээд ехэ болоһон тухай» гэршэлнэ гэжэ һаяхан гаргаһан экономическа бюллетень соогоо ООН-эй экономическа комисси бэшэбэ.

Зүүн Европоһоо Баруун Европын худалдажа абаһан юумэ 1954 оной түрүүшын һарануудтай сасуулбал 35 процентээр ехэ болоо, тиихэдэ зүүн оронуудта баруун оронуудай худалдаһан юумэнэйнь 9 процентээр ургаа. Худалдаа наймаан юрэнхыдөө 22 процентээр ехэ болоо.

Хоёр талын хоорондохи харилсаанай саашанхи һайжаралга зүүн ба баруун оронуудай хоорондохи худалдаа наймаае нилээд ехэ болгохо байна гэһэн тобшолол бюллетень хэбэ.

Англиин алтанай ба долларой запасуудай хороһон тухай английска хэблэл бэшэнэ

ЛОНДОН, сентябриин 4. (ТАСС). Англиин алтанай ба долларой запасууд хорожо байна, августда 87 миллион доллароор бага болоо гэһэн финансын министерствын мэдээсэл тухай английска хэблэл бэшэнэ.

Июль һаратай жэшэбэл энэ запасууд багаар хороо, гэбэшье, тэрэ хоролто тон ехэ гэжэ «Йоркшир пост» газетэ түрүү бэшэг соогоо тэмдэглэнэ. Энэ газетын финансова шэнжэлэгшын һанамжаар хадаа английска экономикын түлэб хараань һайн бэшэ байна.

Англиин алтанай ба долларой запасуудай улам ехээр хоролго «Ситидэ намарай хумхааралга» гаргаба гэжэ «Манчестер гардиан» газетын лондонско корреспондент бэшэнэ. Энэ хоролто болбол хилын саана фунт стерлингиие һула болгохо, доллартой сасуулбал тэрэниие үнэгүй болгохоёо байна.

Хари гүрэнүүдһээ Англиин асарһан эд товарай өөрынь худалдаһан юумэнһээ ехэ байһан дээрэһээ Англиин алтанай ба долларой запасууд улам бүри хорожо байна гэжэ тушаалта хүнүүд хэлэнэ гэжэ газетэнүүд тэмдэглэнэ.

Хойто Африкада хэһээлтэ хэхэ ябадалые Франциин ажалшад буруушаана

ПАРИЖ, сентябриин 4. (ТАСС). Хойто Африкада хэһээлтэ хэхэ ябадалые буруушааһан, тэрэшэлэн резервэдэ байһан зарим хүнүүдые армида абаха ба албанһаа табигдаха ёһотой солдадуудые армида болзорһоонь үлүүгээр үлөөхэ тухай правительствын шиидхэбэриие буруушааһан хүдэлөөн Францида улам үргэн боложо байна. Саг зуурын забастовконууд хэгдэнэ, правительствода эльгээгдэхэ петицинүүд доро гар табигдана.

Хойто Африкаһаа французска солдадуудые бусаажа асарха гэһэн эрилтэ хэһэн петици доро Женвельедэхи (Сена департамент) «Шоссон» заводой хүдэлмэришэд нэгэн һаналтайгаар гараа табиба гэжэ «Юманитэ» газетэ мэдээсэбэ. Энэ петици правительствые толгойлогшо Эдгар Форто эльгээгдээ.

«Рейно» гэжэ автомобильна заводуудай бүлэг хүдэлмэришэд иимэрхүү петици бэшэбэ. Тэдэ хүдэлмэришэдэй дунда коммунистнууд, социалистнууд болон партийнабэшэ хүнүүд бии.

Французска эхэнэрнүүдэй союзай хүтэлбэрилхы бюро правительствода петици эльгээгээ. Алжирта ба Мароккодо дайн байлдаа дары зогсоохо, тэндэһээ французска сэрэгүүдые бусаажа асарха, Хойто-африканска бүхы асуудалнуудые амгалан аргаар шиидхэхын зорилгоор хэлсээ хэхэ гэһэн эрилтэ олон зуун мянган французска бүлэнэр хэжэ байна гэжэ петици соо тэмдэглэгдэнэ.

Япониин сэрэгэй гаргашануудай ургалта

ТОКИО, сентябриин 5. (ТАСС). Японидо хуурай газар дээрэхи сэрэгүүдые, далайн флодые ба авиациие ехэ болгохо программа табигдаһантай хамта «национальна оборонын управлени» ерэхэ жэлдэ өөрынгөө бюджедые 14 миллиард иенээр ехэ болгохоор түсэблэбэ гэжэ Киодо Цусин агентство мэдээсэбэ. Удаадахи бюджетнэ жэлдэ Япониин сэрэгэй гаргашанууд хамта дээрээ энэ жэлэйхиһээ нилээд ехэ болгогдожо, 103 миллиард тухай иен болохо гэжэ тэрэшэлэн мэдээсэгдэбэ.

Гетеборгдо боложо байгаа шатарай турнир

ГЕТЕБОРГ, сентябриин 3. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** 12-дохи турта олон һонин наадан болобо. Панно Керестэй наадахадаа ёһотой һайн хамгаалалга хэжэ шадабагүй. Советскэ гроссмейстер булюу байдалтай болобо. Эсэсэй эсэстэ һонин ушар тохёолдобо. Панногой дүрбэн бодын алиниинишье ябадал хэжэ шадабагүй. Панно түрүүшынхеэ диилдэбэ.

Доннер Найдорфдо, Унцикер Филипптэ шүүгдээ.

Слива — Фудерер, Иливицкий — Рабар гэгшэд тэнсэбэ.

Дүүргэгдээгүй партинууд мүнөөдэр наадагдаба. Петросян Пильник хоёр тэнсээ. Геллер Рабарта булигдаа.

Спасский нааданайнгаа һүүлдэ буруушаг ябадал хэжэ, Бисгайертэ шүүгдээ. Пакман Бронштейн хоёр тэнсэһэн байна. Сабо Гимартай наадахадаа булюу байдалтай болобошье, шүүжэ шадаагүй, тиигээд тэдэ хоёр тэнсээ. Гимар хоёр хүбүү үлүүтэй байһан тула Штальбергые бэлэхэнээр шүүжэрхёо. Доннер Пильнигтэ шүүгдээ, Медина Геллертэ диилдээ.

12 турай һүүлээр Бронштейн — 11-һээ 8,5 очкотой, Панно — 12-һоо 8, Фудерер — 11-һээ 7,5, Керес Пильник хоёр 11-һээ тус тустаа 7, Иливицкий 11-һээ 6,5 очкотой болоод байна.

Удаадахи, 13-дахи тур сентябриин 6-да болохо.

Гроссмейстер
И. Бондаревский.

Залуу колхозниг[…]
магтаалта аж[…]

Хүдөө ажахые улам […]
хүгжөөхэ гэһэн парти, пр[…]
вын тогтоолнуудтай тани[…]
жэнгын аймагай эмхи зур[…]
хэдэн арбаад комсомолец[…]
луушууд өөһэдынгөө дура[…]
гайнгаа колхозуудта гара[…]
нэй олонхинь малажал дэ[…]
мэрилжэ байна.

Тэрэ тоодо, Доодо Худа[…]
ной Ворошиловай нэрэмжэт[…]
до хүдэлмэрилхөөр Д[…]
Доржиев, Валентина Баль[…]
ва, Агбан Цыренов гэгшэд […]

Мүнөө нүхэр Доржиев 5[…]
тушаажа абаад харууһали[…]
Хурьгадые харууһалга ха[…]
тай хэрэг гэжэ мэдэһэн нү[…]
жиев ажалдаа ехэ оролдо[…]
хандана.

Мүн комсомолка Бальж[…]
Бахлайта гэжэ газарта то[…]
һон гүүртые даагшаар […]
зуураа, өөрынгөө уялгые […]
дүүргэнэ.

Залуу колхозник А. Цыре[…]
рэгшэ хабартаа луговодоо[…]
жа, 800-гаад гектар […]
уһалжа, һайн ургаса […]
һанайнгаа түлөө ВЛКСМ-э[…]
хүндэлэлэй грамотаар ш[…]
Ингэжэ шэнэ колхознигууд[…]
татайгаар ажаллана.

Ш. Б[…]

Шэнэ хүсэтэй[…]

Манай республикын баг[…]
найнгаа амаралтые ехэ һа[…]
гэргөө. Союзна болон Бур[…]
лой курортнуудта 129 багш[…]
раа. 340 гаран багшанар У[…]
«Учитель» гэжэ амаралт[…]
амарба.

Кавказ, Хара далайн эр[…]
ва, Ленинград, Красноярска[…]
ник, Крым, Грузи болон Эхэ[…]
гоо бусад гоё һайхан, алда[…]
тай газарнуудаар олон […]
аяншалжа, һонин юумэнүүд[…]
ба. Энэ зундаа туристска […]
46 багша, экскурсионно […]
49 багша аяншалаа.

Улан-Удын 3-дахи һургуу[…]
ша Пермякова, Хориин ду[…]
гуулиин багша Шодонова, […]
дунда һургуулиин багша […]
гэгшэд Хара далайн эрьед[…]
Хэжэнгын дунда һургуули[…]
Эрдынеева, Бичурын дунд[…]
линн багша Шепилова, Ку[…]
дунда һургуулиин багша Ц[…]
рова гэгшэд туристска […]
Москва ба Ленинград он[…]
байна.

Туристска ба экскурсио[…]
коор Эхэ орон соогуураа я[…]
һэн багшанар түрэл оро[…]
ехэ юумэнүүдые мэдэхэ[…]
ерээ.

Зундаа һайнаар амаржа[…]
сэ нэмэһэн багшанар һу[…]
хүмүүжүүлхэ, һургаха хү[…]
дэлмэридөө эршэмтэйгээр о[…]

А. П[…]

Амарагшада[…]
культурна эри[…]
һайнаар хангаг[…]

Дээдэ-Берёзовкодохи […]
город шадар) Кумысле[…]
республикын городууд ба […]
дай, мүн Иркутска, Читын […]
нуудай, Хабаровска, Алтай[…]
нуудай ба оронойһмнай бус[…]
дуудай ажалшад амарха, […]
хаяа ерэдэг юм.

Эндэ амарагшадай […]
эрилтэ һайнаар хангагдана[…]
лечебницэдэ табан мянг[…]
той библиотекэ, уужам һа[…]
шалгын зал бии. Энэ зал […]
политическэ, уранһайханай[…]
тура, шэнэ журналнууд, […]
болон республиканска […]
ходо байдаг. Мүнөө унш[…]
соо партиин ЦК-гэй июль[…]
мэй, СССР-эй Верховно С[…]
сессиин материалнуудаар[…]
нүүд, хөөрэлдөөнүүд эмх[…]
Мүн эндэ кино саг үргэлж[…]
лагдана. Уранһайханай […]
тельностиин кружогто хаб[…]
амарагшадта концерт […]
байна. Наадаанай талм[…]
ёохор, танца эмхидхэгдэн[…]

Д. Аюшеев, У. Б[…]

Гурбан тугал га[…]

Һаяхан Зэдын аймага[…]
Банзаровай нэрэмжэтэ кол[…]
шүүн Аюров гэгшын үнеэ[…]
гаргаба.

Мүнөө тэдэ тугалнууд […]
һайнаар түлжэжэ байна.

К. Д[…]

Редактор Д. Л ЛОБ[…]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32. заместителя редактора—32-74, отв секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 3[…] культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00557. Типография министерства Культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 4[…]